

— izhaja ob 4. zjutraj. —
Stane mesečno Din 25.— za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.
— Oglas po tarifi.
— Uredništvo:
Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3804, ponoči tudi
št. 3034.
— Repoklapi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3034.
— Uredniški oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3035
Podružnice: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnem črt. zavodu: Ljubljana
št. 11.843 — Praha črt. št. 1180
Wien, Nr. 305.841.

Diskusija o prečasniki front

Polemika med posl. V. Vilderjem in radikalskim prvakom dr. Lazo Markovićem o pomenu kmečko-demokratske koalicije in o politiki srbijanskih strank. — Nov važen članek poslanca Vilderja

Na članek poslanca V. Vilderja: »Srbijanci ne poznajo prečasniki razmerja«, ki sta ga 18. t. m. objavila »Jutro« in »Politika« in ki je vzbudil v vsej javnosti veliko pozornost, je 22. t. m. odgovoril radikalski prvak dr. Laza Marković v »Politiki«, z obširnimi protičankom, v katerem uvodoma priznava, da postaja notranja situacija v naši državi vedno bolj nejasna. In to tudi radi seljaško-demokratske koalicije, ki se njemu radikalu zdi jako »neprirodna«. Radikali smatrajo, pravi dr. Marković, da med HSS in SDS ni nobene niti idejne niti programske skupnosti, temveč da je koalicija le »geografska zajednica«, ki ne more biti v korist niti Radičevu niti Pribečeviću, ker jima otežuje možnost kombiniranja. V podrobnostih ugovarja dr. Marković Vilderju, da je bil ženevski pakt, ki je predvideval dualistično Jugoslavijo, sklenjen na zahtevo Jugoslov. Odbora in delegatov Narodnega Veča in da vsled tega Narodno Veče nima nobene zasluge, da je ta pakt propadel. Dr. Marković se tudi zdi, da je RR sporazum iz leta 1925, bilo veliko državniško delo radikalske partije in se čudi, zakaj so samostojni demokrati ta sporazum tako ljuto napadali, sedaj pa smatrajo, da je koalicija z Radičevom potrebna in koristna. Da so radikali takrat izdali samostojne demokrate, je bilo s stališča državnih interesov potrebno, ker radičevci pod nobeno ceno niso hoteli s Pribečevićem. Radikali so bili vedno za unitaristično politiko proti separatizmu in proti hegemoniji, pravi dr. Marković, samostojni demokrati pa snujejo prečasniki fronto in Vilderjev članek tega ni mogel ovreči.

Na izjavljanja dr. Markovića replicira sedaj poslanec Vilder z novim člankom, ki ni le važen za presojo celokupne naše notranjopolitične situacije, temveč vsebuje tudi nekatere veljuporne in, kakor smemo reči, avtentične podatke iz naše politične historije. Ni dvoma, da bo tudi ta članek odličnega našega parlamentarca vzbudil v celi državi veliko pozornost.

Gosp. Vilder izjavi:

Hvaležen sem dr. Lazi Markoviću, da je v »Politiki« dne 22. novembra razpravljal malo o predmetu, katerega sem hotel izvesti, kolikor je to v časopisnem članku mogoče. Tembolj sem mu hvaležen, ker mi tako daje priliko, da popravim nekatere njegove trditve, ki so si jih, kakor se zdi, vzeli nekateri beograjski krogi, v katerih se g. pisec giblje, za svoje.

V svojem članku sem se trudil, da posebej srbski publiki, ki slabo ali sploh ne pozna razmer v zapadnih krajih, pokažem psihični proces, ki je privedel do senzacionalne zveze, doverljajšnjih ogorčenih nasprotnikov. Celih sedem let je divjala samo v zapadnih krajih borba za idejo te države. Vodili sta jo obe strani z mnogo idealizma, z mnogo iluzijami, ne da bi upoštevali stvarne potrebe in trenutne strankarske interese. Po raznih političnih kombinacijah na levo in na desno, ki so g. Markoviću toliko na srcu, smo stali mi in radičevci pred sledečim: Na eni strani strahovita ekonomska neenakost, administrativni kaos, na drugi pa tako pokvarjenje politične dinamike, da ogroža normalno funkcioniranje vsakega državnega aparata. Vlada v državi je tem boljša, kolikor več ima komponent. Današnja vlada je sestavljena samo iz dveh komponent, policijskega aparata in interesov nekaterih krogov v Srbiji. Vse druge sile in energije so izključene. Tako se še vse bolj kažejo tendence naše demokratske in parlamentarne države.

Če smo ekonomsko uničeni in izgubimo še možnost, da vsakdo z lega no politično borbo doseže položaj ki mu gre, je to vendar preveč tudi za najpotrežnejše državljanje.

Dasi je dr. Laza Marković »prečasniki« poslanec, (izvoljen je v Hercegovini, op. ur.) vsega tega ne vidi ali noče videti. Njega straši samo prikazen prečasniki fronte. V seljaško-demokratski koaliciji ne vidi ideje, temveč samo »geografsko zajednico«. Poleg tega pa nas še obžaluje, če da bosta obe stranki samo izgubili, ker sta se združili za skupno borbo. Kot priznan in pameten politik, si dovoljuje tudi očetovski nasvet, da naj tega vendar ne delamo ker da si tako i eni i drugi otežujemo »možnost kombiniranja«.

Kakšna plemenita skrb za politične nasprotnike!

G. dr. Laza Marković je napisal svoj odgovor v tonu in z vsebino, kakršno je uporabljal v občevaranju z nami skozi 7 do 8 let, ko se je pokajal sedaj z enimi, sedaj z drugimi. Pozabili je, da smo se v tem času tudi mi nekaj naučili. Nočemo biti več samo sredstvo kombiniranja.

cilj, ne njegovih, ne koga drugega, v čemer se izčrpa vsa idejnost in vsa politična modrost g. Markovića in tovarišev. V nikogar rokah nečemo biti drobiž in nečemo voditi politike bakšiša v svoji, v naši nacionalni državi.

Ako vidi g. Marković v tem nekako novo fronto, prosto mu. Smešno bi bilo, ako bi se hoteli braniti proti očitkom, da ustvarjamo fronto proti Srbiji in Srbijancem v času, ko predlagamo združitev vseh demokratskih sil z g. Davidovićem na čelu in ko vso našo akcijo baziramo na ideji popolnega narodnega in državnega edinstva. Naj mi g. Marković oprostí toda mi smo delali za misel ujedinjenja mnogo prej, nego so postala znana mnoga imena, ki danes iz Beograda vladajo celi državi.

Jaz bi smatral za težko razžalitev Srbije in Srbijancev, ako bi mogel postaviti, da vidijo tu v Beogradu v borbi za demokracijo, za parlamentarizem, za enakost v dolžnostih in pravicah opasno fronto proti Srbiji. Da se v kmečko-demokratski koaliciji za sedaj nahaja 85 poslancev samo iz zapadnih naših pokrajin, to dejstvo ne more biti odločilno za oceno njene politike. Po tej logiki bi mogli mi z mnogo večjo pravico nazvati današnjo vladu, da je prosta »geografska zajednica«, fronta proti interesom zapadnih krajev. Opoziciji kot manjšini bi se mogla priznati pravica, da se organizira regionalno za interese svojih pokrajin, vlada cele države pa ne bi smela biti »geografska zajednica« samo ene pokrajine, ako hoče uspešno reševati vse probleme državne celine. A res je, kakor vse kaže, da je »geografska zajednica« prav za prav edina ideja te vlade.

Ne, g. dr. Marković razumeli ste me napačno. Svoje skupne politike nečemo voditi »dalje« od onega vašega RR sporazuma z leta 1925. Niti mi, niti radičevci ne pripisujemo temu ene zgodovinske važnosti, s katero ste ga hoteli ovekovečiti vi. Radičevci so podali svojo zgodovinsko izjavo 27. marca 1925., torej 4 mesece pred svojim paktom z radikalno stranko, neodvisno od tega pakta. Sporazum z radikalno stranko spada v oni niz da se drastično izrazim, strankarskih kupčij v katerih so radikali tipa g. Markovića pridobili nenadkriljivo rutino. Zato smo bili proti njemu in zato je bil tudi tako iakov, kakor priznava sam g. Marković. O. da v protokolu o pogajanjih med radičevci in radikali je zabeleženo, da so radikali predlagali, naj bi samostojni demokrate ostali v vladi. Prav tako pa stoji tudi sicer neprotokolirana činjenica da so nam radikali predlagali, naj še nadalje ostanemo v Nacionalnem bloku in mirno čakamo ob strani, da ob prvi priliki izrinejo radičevce iz vlade. Prav tako pa je znan tudi neprotokoliran fakt, da so nekateri radikali pri pogajanjih o sporazumu inspirirali radičevcem idejo, naj odločno vztrajajo na edini zahtevi, da morajo pribečevci iz vlade.

O ženevskem protokolu iz l. 1918 pa bi bilo bolje, da g. dr. Marković sploh ne govori. Popolnoma nevzdržna je njegova trditev, da je Pašić sprejel ženevski protokol samo pod presijo in pritiskom Jugoslovenskega odbora in odposlancev zagrebškega Narodnega Veča. Svar je takale:

Delegati Narodnega Vijeća, tako dr. Žerjav, kakor tudi g. dr. Korošec skupno z nekaterimi predstavniki srbske opozicije s pokojnim Miloradom Draškovićem na čelu so odločno predlagali, da se takoj proglasi skupna država s skupno vlado. Temu pa se je energično uprl g. Pašić, kategorično izjavljajoč, da bi bilo to v nasprotju s srbijsko ustavo. Po dvodnevnem mučnem natezanju in pod pritiskom s strani zaveznikov, naj se požuri proklamacija ujedinjenja in vsled odpora g. Pašića je prišlo do kompromisa, do onega dualizma v ženevskem protokolu, ki ga je podpisal tudi g. Pašić.

Zagrebško Narodno Vijeće je najbolje demantiralo ženevski protokol s tem, da je v Hrvatskem saboru 29. okt. bilo proklamirano državno edinstvo in da je koncem novembra odpotovalo v Beograd. Srbska vlada je pozneje na Krfu odobrila sprejem ženevškega protokola in tudi g. dr. Marković bo priznal, da samo s tem ne bi bilo izvedeno ono edinstvo, o katerem sem pisal, da ni Narodno Vijeće iz lastne iniciative prišlo v Beograd in ustvarilo potem 1. december.

In končno samo še eno: Vztrajam pri svoji trditvi, da je velika večina radikalov na skupni seji (in edini) Narodnega bloka pledirala tudi po izjavi radičevcev z dne 27. marca za razveljavljenje vseh radičevskih mandatov. Za to razveljavljenje je lomil kopje tudi sam dr. Marković v »Samoupravu«. Na tej seji so se temperamentno zavzemali za razveljavljanje g. Spaljković in

Narodna skupščina se pred Božičem le še enkrat sestane

Beograd, 28. novembra. p. Podpredsednik Narodne skupščine dr. Pera Marković je danes izjavil vašemu dopisniku, da še ni določeno, kdaj se zopet sestane Narodna skupščina k plenarnim sejam. Po vsej verjetnosti bo sklicana prihodnja seja med 10. in 15. decembrom. Po dosedanjih dispozicijah pa se bo vršila le ena seja, na kateri bodo izvoljeni odbori za nekatere zakonske predloge, ki jih namerava med tem predložiti vlada. Notranje ministrstvo z vso naglico pripravlja zakon o državljanstvu nadalje občinski zakon in zakon o nošenju orožja. Po izvolitvi tozadevnih skupščinskih odborov bodo seje Narodne skupščine odgođene preko pravnoslavnih božičnih praznikov, to je do srede januarja. Skupščinski odbor, zlasti finančni in zakonodajni pa bodo zborovali ves čas.

Kaj bo z redukcijo univerz

Zagreb, 28. novembra. r. Zagrebški župan arhitekt Heinzl, ki je te dni interveniral pri vladi med drugim tudi glede nameravane ukinitve nekaterih fakultet zagrebške univerze, je po svojem povratku v Zagreb med drugim izjavil, da je dobil v razgovorih z ministri utis, da je dobil v Zagrebu na univerzi ostalo vse pri starem. Pač pa se bo po njegovem utisu ukinita fakulteta v Subotici, filozofska v Skoplju ter medicinska v Ljubljani. Ljubljana pa bo v zameno dobila montanistično šolo (?) (Utišaj gosp. župana so vsaj glede Ljubljane neotoni, ker že imamo montanistični oddelek na tehniški fakulteti. Res obstoja namera, da dobi Ljubljana rudarsko akademijo, a ne kot nameček ali kot revanžo za ukinjeno medicino, temveč v zameno za celo tehniško fakulteto! Oop. ured.)

„Nenoparljiva izguba“

Beograd, 28. novembra. i. »Privredni Pregled« je včeraj v članku o proračunu med drugim napisal, da pomenja doba, ko je bil finančni minister dr. Ninko Perić, nenoparljiva izguba. Z ozirom na to trditve je postal danes dr. Perić sledečo izjavo: »Ko sem postal sredi aprila 1926 finančni minister, sem našel sklep svojega prednika dr. Stojadinovića, glasom katerega je dobival »Privredni Pregled« iz tako zvanega kontrolnega fonda 568.000 Din subvencije. Jaz sem to subvencijo kakor sploh ves kontrolni fond, ki je znašal 17 milijonov, ukinil. Zato je jasno, zakaj smatram »Privredni Pregled« dobo mojega ministrvanja za nenoparljivo izgubo.

Seja glavnega odbora DS

Beograd, 28. novembra. p. Danes popoldne se je vršila tudi seja Glavnega odbora demokratske stranke, ki je bila posvećena zgolj tehničnim stranknim vprašanjem, zlasti pa pripravi za strankin kongres, ki se bo vršil 15. in 16. januarja 1928. Za kongres je določen sledeči dnevni red: 1. Poročilo o političnem položaju, poda g. Davidović; 2. poročilo o zunanjih politikah (dr. Marković); 3. poročilo o finančnem in gospodarskem položaju države (posl. dr. Veljković); 4. debata o referatih; 5. sprememba strankinskega statuta; 6. izvolitev članov Glavnega odbora in 7. vprašanja in predlogi. Izvoljeni je bil poseben odbor, ki naj izdela predlog za spremembo statuta. V odboru so poslanci Pečić, Ribar, Timotijević in Vlatić. Po rešitvi nekaterih manjših strankarskih zadev, je glavni odbor razpravljao o vladajoči gospodarski krizi.

Tragična smrt dveh naših letalcev

Mostar, 28. novembra p. Danes zjutraj se je dogodila na tukajšnjem vojaškem letališču letalska nesreča. Letalo tipa Breguet, v katerem sta bila podnarednik Dragoslav Vidojević in redov Jakob Korenjak, se je dvignilo k večjemu poletu. Ko je letalo doseglo višino več sto metrov, je iz doslej še nepojasnjenega vzroka nastal v motorju defekt. Letalo je začelo naglo padati in je končno z velikansko naglico strmoglavilo na zemljo. Podnarednik Vidojević se je skušal v zadnjem hipu rešiti s tem, da je skočil iz letala. Skok pa je bil tako nesrečen, da je obležal na mestu mrtve Redov Korenjak je ostal v letalu, ki se je pri padcu popolnoma razbil. Korenjak so potegnili mrtvega izpod ruševin.

Finančni minister ozdravel

Beograd, 28. novembra. i. Finančni minister dr. Bogdan Marković je toliko ozdravel, da je danes že lahko zapustil sobo.

Žujović, ki je celo grozil z izstopom iz stranke. V našem imenu in v imenu vsega kluba je govoril proti razveljavljanju g. dr. Grigovana, od radikalov pa g. Ljuba Janovanovića, toda ostal je prilično osamljen. Radikale je takrat mogel pomiriti samo g. Pašić, ki je iz oportunističnih razlogov zagovarjal predlog vlade.

Tako stoji stvar. Zato niti najmanj ne reklamiramo zase originalnosti, če podčrtam trditve, da onih radikalov, ki so skozi devet let upravljali to državo, ni vodila ona idejna linija, ki bi bila identična z linijo in idejo, ki je ustvarila to državo. Javnost bo po njihovih delih lahko sklepala, da jim je koncepcija te države tuja. Mržlica, skoraj histerična težnja za oblastjo je ubila vsako drugo idejo. Zato g. Marković in njegovi tovariši ne morejo pojmiti principijalne važnosti seljaško-demokratske koalicije, marveč vidijo v njej samo strašilo, ki preti njihovi nadvladi v državi.

Službena objava pakta s Francijo

Včeraj je bilo v Parizu in Beogradu objavljeno besedilo naše priateljelske pogodbe s Francijo. — Fašistični tisk še vedno hujska

Pariz, 28. novembra g. Današnji jutranji in večerni listi objavljajo tekst francosko-jugoslovenske prijateljske pogodbe in naglašajo v zvezi s tem veliko razliko, ki obstoja med besedilom te listine in besedilom albansko-italijanske vojaške pogodbe.

Listi posvećajo izčrpne komentarje francosko-jugoslovenski pogodbi, koje besedilo je bilo pravkar objavljeno, ter jo prime: »S s tiransko pogodbo. Pertinax naglašja v »Echo de Paris«, da je pariška pogodba strogo v skladu s paktom Društva narodov in je zaradi tega ni mogoče primerjati obema italijansko-albanskima pogodbama, ki ženevske mednarodne ustanove sploh ne omenjata. »Journal« naglašja, da bo objavljeno besedilo francosko-jugoslovenskega pakta marsikaj pojasnilo in da postavlja na laž vse trditve, da je pogodba naprjena proti nekaterim državam. »Matine« pravi, da bo sedaj prenehala kampanja, ki so jo sprožili inozemski listi zaradi pariškega pakta. »Volonté« pa naglašja, da je italijansko-albanska pogodba napravljena po kopitu iz predvojne časa, čigar rezultat je bil svetovni konflikt leta

1914, dočim je francosko-jugoslovenski pakt izpopolnitev verige prijateljskih in arbitražnih pogodb, ki se je pričela sklepati v Locarnu.

Rim, 28. novembra o. Skoraj vsi listi objavljajo danes besedilo jugoslovensko-francoskega pakta. Komentarji pa so le redki. »Lavoro d'Italia« pravi, da se pod novimi locarnskimi frazami skriva stara diplomacija. Pomanjkanje vojaških klavzul v pogodbi ne bo moglo preotiti nikogar. Zakaj preveč očitno je sodelovanje med glavnim štabom Francije in Jugoslavije. Francija pa bo imela kmalu priložnost pokazati svojo dobro voljo. Jugoslavija namerava baje predložiti tako zvano albansko vprašanje Svetu Društva narodov, čemur se bo Italija seveda uprla. Teda bomo imeli priložnost prepricati se, v kolikor bo Francija podpirala zahrbtni jugoslovenski manever. Napoved italijanskega tiska, da bo »Foglio d'Ordine« odgovoril danes beograjski Avari in sploh na vse napade na albansko-italijanski vojaški pakt, se ni izpolnila. Foglio d'Ordini danes sploh ni izšel.

Važna ministrska seja v Parizu

Italija nasprotovala imenovanju novega francoskega poslanika. Razprava o italijanskih utrdah v Albaniji. — Konflikt med Poljsko in Litvo. — Obnovitev francosko-španskih pogajanj

Pariz, 28. novembra, s. V Elizeju se je vršila pod predsedstvom predsednika Doumerguea seja ministrskega sveta. Najprej je predložil Briand v podpis odlok o imenovanju dosedanjega vodje političnega oddelka na Quai d'Orsayu De Beaumarchaisa za poslanika v Rimu. Imenovanje bi se bilo moralo izvršiti že v soboto; ker pa italijanska vlada ni izdala agrementa, je bilo treba za soboto sklicano sejo ministrskega sveta odgoditi do danes. Italijanska vlada je imela namreč pomisleke proti imenovanju De Beaumarchaisa, ki je med svojim delovanjem na Quai d'Orsayu vedno uveljavljal svoj vpliv proti italijanskim pravim v Tangerju in Severni Afriki. Italija je končno vendar izdala agrement, ki je prispel danes tik pred sestankom ministrskega sveta.

Mornariški minister Leygues je govo-

ril o raznih mornariških vprašanjih na Jadranu, predvsem pa o utrdah, ki jih je zgradila Italija na albanski obali.

Briand je sporočil v poročilu o znanje-političnem položaju, da sta dobila francoska diplomatska zastopnika v Varšavi in Kovnu nalog, naj pomirjevalno vplivata na poljsko in litovsko vladu. Maršal Pilsudski je odločno zagotovil, da se pred sestankom sveta Društva narodov s poljske strani ni bati kakakega obmejnega incidenta. Odgovor predsednika litovske vlade Woldemarsa pa je bil vsekakor manj odločen.

Francosko-španska pogajanja se bodo predvidoma v kratkem zopet pričela, ker je Španija opustila svoje zahteve glede utrditve tangerskega pasu, pri čemer je hotela spraviti ozemlje Andiera pod svoj protektorat.

Pogajanja v Bukarešti

Liberalci so baje pripravljeni ugoditi zahtevam narodne kmečke stranke pod pogojem skupne volilne liste. — Odgoditev poljske zbornice

Bukarešta, 28. novembra, g. Dopoldne se je sestel izvrševalni odbor narodne kmečke stranke, da razpravlja o stališču stranke napram notranje-političnem položaju. Predsednik Julij Maniu je izjavil, da se bodo pričela pogajanja z zunanjim ministrom Titulescom. Pri teh pogajanjih naj se določi načelna baza, ki bi omogočila neposredna pogajanja z Vintilo Bratianom za sestavo skupne vlade.

Kakor se izve, je liberalna stranka obljubila narodni kmečki stranki, da bo po odglasovanju proračuna in rešitvi volilnega zakona sporazumno z narodno kmečko stranko razpustila parlament. Nove volitve naj bi bile razpisane le pod pogojem, da bosta obe veliki stranki postavili skupno listo. Prvi se-

stanelek med Vintilo Bratianom in Maniom se bo baje vršil že tekom jutrišnjega dneva, pri čemer bo Bratianu poučil predsednika narodne kmečke stranke o stališču vlade. Obenem ga bo prosil, naj mu v dveh ali treh dnevih izroči odgovor svoje stranke.

Bukarešta, 28. novembra, g. Zopetna otvoritev parlamenta, ki bi se morala vršiti v petek, je bila odgođena do 7. decembra.

Titulescu potuje v Ženevo

Bukarešta, 28. novembra, s. Zunanji minister Titulescu, čigar zdravstveno stanje se je zboljšalo, se je kljub odsvetovanju zdravnikov odločil, da odpotuje 1. decembra na pogajanja o vprašanju optantov v Ženevo.

Poljsko-litovski spor

Interpelacija v spodnji zbornici. — Demisija šefa litovskega generalnega štaba

London, 28. novembra (lo.—s.) Danes je bila v spodnji zbornici stavljena na zunanje ministrstvo interpelacija g. de konfliktu med Poljsko in Litvo. V imenu vlade je odgovoril podtajnik za zunanje zadeve Locker Lampson, ki je izjavil: »Angleška vlada je spremljala s težko skrbjo naraščajoči spor med Poljsko in Litvo. Situacija je olajšana, ker Svet Društva narodov ravnokar proučuje to vprašanje in obstoja upanje, da bo spor med Litvo in Poljsko rešen mirnim potom. Poljska vlada je zagotovila državam, zastopanim v svetu Društva narodov, da ne bo ničesar povzela proti neodvisnosti in teritorialni integriteti države. Poljska te želi, da bi prišlo z Litvo do normalnih političnih odnosov in da bi se odpravilo volno stanje, ki še vlada med obema državama.«

»Daily Express« poroča iz Rize, da je moral šef litovskega generalnega štaba odstopiti zaradi svoje naklonenosti Poljski demisijo.

Na hrzjavno prošnjo berlinskega zastopnika »Reuterjevega urada«, naj bi mu Woldemaras podal izjave glede nekaterih točk v odnosih med Litvo in Poljsko, je izjavil Woldemaras, da je pripravljen sprejeti, normalne odnose, če doseže zadovoljivo rešitev s Poljsko glede Vilna. Obenem naj bi bila Poljska pripravljena spoštovati neodvisnost Litve.

Pariz, 28. novembra s. Tukajšnje litovsko poslanstvo demantira vest, da so v Litvi izbruhali nemiri. Tudi vesti o aretaciji častnikov in o vojaškem puču so izmišljene.

Kovno 28. novembra s. Ultimatum garnizijskega šefa Ponievskega Petrušica sta izročila vladni polkovnik Šumski in pomorski ka-

petan Gattkus. Oba častnika in garnizijski šef so bili aretirani ter internirani v neki trdnjavi. Po nekem povelju generalnega štaba je smatral vsakega častnika, ki se priključuje opoziciji, kot zarotnika. Dopoldne so bili vsi višji častniki in krajevni poveljniki v vojnem ministrstvu ter izrazili vladi svoje zaupanje. V svojem imenu kakor tudi v imenu armade so izjavili, da hočejo živeti za neodvisnost Litve in ako bi bilo treba tudi umreti.

Razpust poljskega parlamenta

Varšava, 28. novembra, s. Sejem in senat sta bila danes z odredbo državnega predsednika razpuščena, ker je zakonodajna doba obeh zbornic končana. Nove volitve v sejem in senat se vršijo 26. februarja.

Novi vohunska afera v Parizu

Pariz, 28. novembra, g. Policijska je aretirala štiri mlade ljudi, ki so vršili špijonažo v korist neke tuje države. Med aretiranci je prvi uradni finančne uprave, drugi stavov, tretji vojak, četrti pa delavec. Obtožujejo jih, da so izročali razne listine o narodni obrambi agentu neke tuje države. Agent, čigar ime je oblastem znano, še ni mogel prijeti.

Vodja vohunske organizacije je bil bivši davčni uradnik Rongearras. V njegovem stanovanju so zaplenili obremenilni material. Iskal je predvsem načrte šole za zrakoplovbo.

Mi in Grčija

Gospod Kafandaris, ki je sedaj finančni minister, ki pa je bil že ministrski predsednik in je voditelj venizelistov ter spada vsekakor med najmodernejše državne Grčije, je na svojem potu v Zenevo imel intervju z enim od urednikov beogradske «Politike». Ta intervju je baš danes zelo instruktiven. Sicer se je Kafandaris izjavil v prvi vrsti o finančni politiki Grčije in o smotnih, ki jih ima njegova pot v Zenevo z ozirom na rešitev aktualnih grških finančnih problemov, vendar je bil znaten del razgovora posvečen tudi vnanji politiki, to se pravi odnosu Grške do naše kraljevine.

Po sklepu jugoslovensko-francoske prijateljske pogodbe so se ponavljale vesti, da misli Grčija skleniti slično pogodbo s Francijo. Tako dozorela pa stvar gotovo še ni in tudi Kafandaris je povedal, da v drugi zvezi, da se morajo med Francijo in Grško urediti nekatere višje zadeve.

Grška želi dobiti pri Društvu narodov večje finančno posojilo, ki naj ji pripomore, da spravi svoj proračun v ravnovesje in likvidira ekonomsko stran svojega begunskega problema. Posojilo ji je v Zenevi že obljubljeno. Ali Francija je izjavila, da svojemu zastopniku v ženevski finančni komisiji ne bo dala potrebnih navodil, dokler Grška ne spravi v red svojih finančnih obveznosti, ki jih ima do nje še iz za svetovne vojne. Kafandaris namerava po ženevskih posvetovanjih odpotovati v Pariz v tej zadevi.

Glede odnošajev do nas pa je Kafandaris ponavljal, da želi Grčija živeti z nami v prijatelstvu kakor nekdaj in da je to izraz celotnega javnega mnenja na Grškem. Toda naglasil je pri tem, da v zadevi solunskega pristanišča ne more dati našim kraljevini onih ugodnosti, kakor jih je koncedirala vlada bivšega diktatorja Pangalosa. Izrečno je dejal, da se stališče sedanje vlade razlikuje od Pangalosovega. Grška ne more dovoliti nekih koncesij naši državi v Solunu, ker bi se z njimi kršili principi grške državne suverenosti.

Kafandaris ni povedal, v čem sestojijo te nemogoče koncesije, ki bi žalile suverenost grškega naroda, znano pa je seveda iz dosedanjih pogajanj, da je Grška silno tenkočutna glede nekaterih dolobč Pangalosa: tega sporazuma, ki bi po našem naziranju samo olajšala uporabo solunskega pristanišča in železniške proge med Djevdjelijem in Solunom za našo trgovino, dočim mislijo Grki, da se z njimi preveč razprostre jugoslovanski vpliv v Solunu.

Kafandaris je znova potrdil, da misli ostati Grška enako trdnostna glede solunske pogodbe. Grki nam hočejo s svojim odporom prisiliti, da uporabimo solunsko pristanišče brez posebnih ugodnosti. Podoba je, da jim sploh ni po godu, ako bi se naša vnanja trgovina preko Soluna preživljala razvila. Očividno ker se boje, da bi se s tem mi preveč udomačili v njem in da bi pričeli smatrati uporabo Soluna za neizogibno potrebno. Zdi se, da je v tem jedro problema. Odkar imajo opraviti z veliko Jugoslavijo namesto z malo Srbijo, ki jim je bila po arealu in številu prebivalstva približno enaka, so postali sila nervozni in vidijo v Solunu neprestano strahove; predstavljajo si, da je jugoslovanska ekspanzivnost v smeri na Solun neposredna in aktualna opasnost. Zato pompujejo naše zahteve glede solunske luke vedno le s tega stališča, s perspektive te bojazni.

Parada avstrijskih fašistov

Dunaj, 28. novembra. d. V Brucku ob Muri se je vršilo večerj veliko zborovanje stajarskih heimatwehrovcv. Zborovanje je bilo prirejeno proti socialno demokratični organizaciji. Heimwehrovcv so zbrali 8000 ljudi, med njimi zastopnike iz Gradača, Leobna in Judenburga in vseh večjih krajev Stajarske. Slavnost se je pričela ob 3 popoldne na glavnem trgu, kjer so se postavili le vse čete. Pri tej priliki so položili prisego: «Prisegam kot nemški mož pri svoji časti in pri vsem, kar mi je sveto, da bom vedno in povsod pospeševal zvezo Heimatwehrtu, ostal tovarišem te zveze zvesti svobodi, voditeljem pa brezpogojno pokoren in pripravljen nastopiti za vero, narod in domovino.» Po zaprisegi so defilirale skupine pred svojimi voditelji. Ob 18. je bilo manifestacije konec.

Avstrijska uradniška kriza v odločilnem stadiju

Konflikt z uradniki ograža obstoj Seiplove vlade. — Imenujejo se že nasledniki dr. Seipla in finančnega ministra

Dunaj, 28. novembra d. Popoldne so se znova pričela pogajanja vlade z zastopniki državnih uradnikov. Ker ni verjetno, da bi prišlo do sporazuma, so posamezne politične stranke že imenovalle posebne odbore za obravnavanje uradniških vprašanj. Ni izključeno, da bo sedanji konflikt z uradniki odločil celotno za usodo Seiplove vlade. V zadnjih dnevih so se pridružili še drugi zelo važni razlogi. Nenadna ustavitve elektrifikacijskih del na državnih železnih je izzvala na Stajarskem in Gornjem Avstrijskem in tudi drugod veliko gorenje. Čulejo se celo glasovi, ki valijo odgovornost za to na dr. Seipla osemno, češ, da se je na neupravičeno spustil v gotove obveznosti, ki so ga prisilile do tega koraka, ki je za avstrijsko narodno gospodarstvo usodopoln.

Zelo čudno je stališče finančnega ministra dr. Kienbecka v omenjenih dveh vprašanjih.

Jugoslavija in razorožitev

Beograd, 28. novembra p. Danes popoldne ob 4. je odpotovala v Zenevo naša delegacija za pripravljeno razorožitveno konferenco. Delegacijo vodi dr. Laza Marković, ki je podal novinarjem pred odhodom v Zenevo izjavo. Predvsem je naglasil, da se je stališče Jugoslavije doslej vedno strinjalo s stališčem velesil, predvsem pa z Anglijo in Francijo. V slučajih, ko se je stališče Francije in Anglije razhajalo, se je jugoslovanska delegacija dosledno pridržala francoskemu naziranju. Jugoslovanska delegacija bo tudi tokrat izrazila svojo pripravljenost za razorožitev, da tudi na ta način manifestira miroljubnost jugoslovanske politike. Jugoslavija ne zasleduje nikake agresivne politike in zato vojna nevarnost od njene strani ne obstoja. Kar se tiče razorožitve same, je Jugoslavija takoj pripravljena pristati na popolno razorožitev če dobi primerne garancije za varnost svojih mej. Dokler pa te garancije ni, mora tudi Jugoslavija polagati vso skrb na to, da se zavrne pred eventualnimi napadi.

Zeneva, 28. novembra. g. Finančni odbor Društva narodov se bo sestal jutri. Na dnevnem redu je vprašanje mednarodnega posojila za Grčijo in Bolgarijo, ki bo služilo za stabilizacijo valut.

Zakaj je Joffe izvršil samomor

Moskva, 28. novembra. g. Sedaj šele se je izvedla senzacija, da Joffe ni izvršil samomora zaradi živčne bolezni, temveč vsled tega, ker je raje umrl, kot da bi se podvržal sedanjemu despotizmu. Iz pisma, ki ga je zapustil in ki so ga sedaj dobili njegovi intimni prijatelji, da se sklepajo, da je bil Joffe hud nasprotnik sedanjih vladodržev. Pismo očita Stalinu brezobzirno brutalnost.

Tragična smrt predsednika budimpeštanskih židov po avdienci pri prosvetnem ministru

Budimpešta, 28. novembra. g. Na poziv prosvetnega ministra grofa Klebelsberga sta prišla danes v avdijenco poslanec dr. Dosi in predsednik židovske verske občine v Budimpešti Lederer, da mu obrazložita stališče madžarskih židov v vprašanju «numerus clausus» v zvezi z zadnjimi dijaškimi nemiri na univerzi.

O poteku razgovora niso znane podrobnosti. Znano je le toliko, da je vodja madžarskih židov zagotovil ministru, da najodločneje odklanja vmešavanje zunanjih faktorjev, kakor n. pr. Društva narodov v to zadevo, ker jo smatra za popolnoma interno zadevo Madžarske. Minister, pa je izjavil, da bo varoval svobodo študija na madžarskih univerzah in ščitil židovske slušatelje.

Na Ledererja je napravil razgovor z ministrom posebno velik vtis, ker je odhajal iz avdijske očitno zelo razburjen. Razburjenje je mu hi poleglo niti pozneje, ko se je vrnil domov. Ko je hotel proti mraku oditi iz stanovanja, se je zgrudil na hodnik nezavestno na tla in se preden je mogla dospeti rešilna ekspedicija, je Lederer izdihnil.

Smrt 75letnega voditelja židovske občine je izzvala v židovskih krogih splošno sočustvovanje. Verjetno je, da je njegova smrt pospešila tudi dejstvo, da so ga hoteli pri sedanjih novih volitvah v predsedstvo občine pregovoriti, naj opusti kandidaturu.

Tudi odsev fašistične civilizacije

Trst, 28. novembra. l. «Popolo di Trieste» poroča danes, da je bil izpuščen na svobodo dopolavorist Henrik Comici, ki je bil preteklo nedeljo aretiran od jugoslovenskih obmejnih oblasti, ker je prekoratil mejo. O poročilu, in jih imenuje Benjamine ter verne naslednike habsburške Avstrije. List pravi, da izstradani Comici, ki je bil izpuščen na svobodo v Škofji Loki, ni mogel najti postrežbe v nobeni gostilni in piše: «Ob tej priliki je naš sosedanec lahko ugotovil, da je samo osem let jugoslovanske vladavine zadostovalo, da se je dobro in gostoljubno prebivalstvo Bischofflacka spremenilo v divje, negostoljubno in roboto prebivalstvo Škofje Loke. Zakaj takšno ime so dali Slovenci nemškemu in sedaj poslovenemu Bischofflacku, da pokažejo vsemu svetu, kako so izstopili iz vrst civiliziranih narodov.»

Šef turške policije umrl v beograjskem vlaku

Beograd, 28. novembra. i. Danes popoldne ob 9.30 je umrl v simplekskapsu šef turške policije dr. Ramah. Ko je vlak zavozil na beograjsko postajo, ga je zadela kap v oddelku spalnega voza. Vsaka zdravniška pomoč je bila zaman. Dr. Ramah je bil svoj čas avstrijski podanik. Po vojni je odšel v Carigrad, kjer ga je Kemal paša imenoval za generalnega instruktora turške policije.

Poostreitev konfliktov v radikalni stranki

Seja glavnega odbora NRS. — Kolaboracija pašicevcev in centrumašev. — Vukičević in njegovi glavnega odbora ne priznavajo in so sejo bojkotirali. — Radičev list napoveduje razcep med radikali

Beograd, 28. novembra p. Danes popoldne se je vršila seja glavnega odbora radikalne stranke. Dasiravno so bila na dnevnem redu vprašanja, ki niso političnega značaja, je vladalo v političnih krogih za to sejo veliko zanimanje. Politični krogi so zlasti z radovednostjo pričakovali, kako stališče bo zavzel pri seji g. Vukičević. Sejo je sklical strankin podpredsednik g. Aca Stanovjević, ki je min. predsedniku Vukičeviću poslal še posebno pismeno vabilo. Na dnevnem redu so bile sicer same tehnične in organizatorične zadeve, a navzlic temu je bilo jasno, da ima seja kar največji politični pomen. Kakor znano, se v volilnem času tkzv. centrumaši sej glavnega odbora niso udeleževali. g. Vukičević pa ga je proglasil za neveljavnega, češ, da ne predstavlja več vrhovnega vodstva stranke, temveč da je le izvršilni organ pašicevske koterije. Danes dopoldne se je vršila dolga konferenca med Aco Stanovjevićem in g. Vukičevićem, ki je takoj nato sklical radikalne ministre k posvetovanju. Na Vukičevićev predlog je bilo sklenjeno, da radikalni ministri glavnega odbora NRS ne priznajo, češ, da ni pravilno sestavljen in da si je vodstvo stranke uzipiral ter je bilo odobreno, da se g. Vukičević ne odzove vabilu k seji.

Na drugi strani pa so centrumaši sklenili, da sodelujejo v glavnem odboru, ki mu priznajo vrhovno vodstvo radikalne stranke, ter so g. g. Uzunović, Ninić in Trifunović prišli na sejo.

Seja se je pričela ob 16. Udeležilo se je 12 članov. Razpravljalo se je zgolj o internih strankinih zadevah. Sklenjeno je bilo, da se vrši dne 12. decembra v vseh organizacijah NRS spominska svečanost in pri tej priliki zbirajo prispevki za spomenik Pašicu. Nadalje je glavni odbor razpravljal o ustanovitvi strankinega doma. V svrhu izvedbe podrobnejše akcije je bil izvoljen tričlanski odsek. Strankin dan je določen na dan 12. februarja 1928. Končno je glavni odbor razpravljal o uporabi zneska 800.000 Din, ki ga je pokojni Nikola Pašić določil za postavitve spomenika ruskemu carju Nikolaj II.

Dogodki v radikalni stranki so izzvali živahne komentarje. Mnogi radikali podčrtavajo, da je situacija v stranki skrajno mučna ter so nasprotstva zopet silno poostrena. Razpad stranke se nadaljuje.

Zagreb, 28. novembra i. Današnji «Narodni Val» poroča, da stojimo pred važnim preokretom v radikalni stranki. Po informacijah «Narodnega Vala» bo 50 radikalnih poslancev, ki niso polikajradikali, stopilo v seljaško demokratsko koalicijo. Tedaj bo Davidovićev klub pozvan, končuje «Narodni Val», da se definitivno izjavi, ali je za demokracijo, ali za reakcijo.

Interesantne konstatacije opozicije. — Sumnja v resne namene vlade. — Novi davčni zakon ne več grozi z novim

Beograd, 28. novembra. p. Nocoj se je vršila prva seja skupščinskega odbora za razpravo o zakonskem predlogu o neposrednih davkih. Finančni minister se je zaradi obolevnosti ni udeležil. Poslanec Kufundžić je predlagal, naj se predlog sprejme brez nadalje debate, ker gre v bistvu le za obnovu predloga, o katerem je razpravljaj že skupščinski odbor prejšnje Narodne skupščine. Na zahtevo opozicijskih poslancev je nato generalni direktor neposrednih davkov dr. Letica poročal o tem, v koliko je prejšnji zakonski predlog spremenjen. Posl. Radič je podal kratko izjavo, da bo njegova skupina v načelu glasovala za sprejem zakonskega predloga. Poslanec dr. Popović (SDS) je naglasil, da ima javnost utis, da finančni minister sam ne soglaša s tem predlogom. Ko je opozicija Narodne skupščine stavila nujni predlog glede izenačenja davkov, je finančni minister izjavil, da ne more sprejeti nujnosti, ker je treba za novi predlog izenačenja davkov temeljite strokovne priprave. Komaj par dni za tem pa je sam predložil nujni predlog zakona o neposrednih davkih. Iz tega bi bilo sklepati, da vlada odklanja sodelovanje opozicije pri reševanju najvažnejših problemov. Govornik je v svojih nadaljnjih izjavah povdaril dejstvo, da finančni minister obenem z zakonom ni predložil statistike, iz katere bi bil razviden finančni efekt novega zakona. Zlasti pa obremenitev narodnega gospodarstva Istočasno bi bil moral finančni minister predložiti tudi še druge zakonske osnutke, ki so v tesni zvezi z izenačenjem davkov, predvsem o organizaciji davčne službe, ki je ponekod še jako primitivna. Končno je govornik izrazil nado, da bo vladna večina podrobno debatirala predloge opozicije, ki gredo za izboljšanjem predloženega zakona ter izjavil, da bo SDS v načelu glasovala za predlog.

Generalni direktor neposrednih davkov g. Letica je nato izjavil, da bo v specialni debati dal prodorna polarsna o poudetnih vrstah davkov. Naglasil pa je, da glede zemljiškega davka ne more dati točnega

Jugoslovensko-bolgarska liga v Parizu

Izredna skupščina. — Resolucija. — Protest proti umoru generala Kovačevića. — Manifestacija za francosko-jugoslovensko prijateljstvo. — Več iskrenosti v sodelovanju med Jugoslavijo in Bolgarijo. (Od našega pariškega dopisnika.)

Pariz, koncem novembra. Četudi brez zaupanja službenih krogov obeh sosednih držav slovanske krvi, da ne rečemo proti volji vseh dosedanjih vlad, omladina pariške kolonije Jugoslovencov in Bolgarov ni zapustila svoje začrtane poti in nehalne nrost vloge, da pripravila teren za zblizanje po politiki germanofilskih ferdinandovcev zapeljanih bratov na Balkanu. Italija se je sedaj, ko je utrdila z raznimi pakti svoj položaj v Albaniji, vrgla na Bolgarijo. Da tam obnovi antagonizem proti Srbom, ki so že preboreli in pozabili rane, zadane od slovanskih bratov v svetovni vojni. Priznati je treba, da ima Italija tudi v tej akciji precej uspeha. Vse to pa omladincev obeh slovanskih plemen na Balkanu ne sme motiti, da nadaljujejo započeto delo na zblizanju obeh bratskih narodov.

Liga za zblizanje Srbov in Bolgarov, koje člane tvorijo večinoma študenti pariške bolgarske in jugoslovanske kolonije, je sedaj po počitnicah zopet marljivo na delu. Na izredni skupščini, ki se je vršila te dni se je med drugim v živahni debati razpravljalo tudi o trenutnem stanju zblizanja Srbov in Bolgarov. Zastopniki obeh plemen so so-

dikalne stranke, ter so g. g. Uzunović, Ninić in Trifunović prišli na sejo. Seja se je pričela ob 16. Udeležilo se je 12 članov. Razpravljalo se je zgolj o internih strankinih zadevah. Sklenjeno je bilo, da se vrši dne 12. decembra v vseh organizacijah NRS spominska svečanost in pri tej priliki zbirajo prispevki za spomenik Pašicu. Nadalje je glavni odbor razpravljal o ustanovitvi strankinega doma. V svrhu izvedbe podrobnejše akcije je bil izvoljen tričlanski odsek. Strankin dan je določen na dan 12. februarja 1928. Končno je glavni odbor razpravljal o uporabi zneska 800.000 Din, ki ga je pokojni Nikola Pašić določil za postavitve spomenika ruskemu carju Nikolaj II.

Dogodki v radikalni stranki so izzvali živahne komentarje. Mnogi radikali podčrtavajo, da je situacija v stranki skrajno mučna ter so nasprotstva zopet silno poostrena. Razpad stranke se nadaljuje.

Zagreb, 28. novembra i. Današnji «Narodni Val» poroča, da stojimo pred važnim preokretom v radikalni stranki. Po informacijah «Narodnega Vala» bo 50 radikalnih poslancev, ki niso polikajradikali, stopilo v seljaško demokratsko koalicijo. Tedaj bo Davidovićev klub pozvan, končuje «Narodni Val», da se definitivno izjavi, ali je za demokracijo, ali za reakcijo.

Predlog o novem davčnem zakonu v načelu sprejet

Interesantne konstatacije opozicije. — Sumnja v resne namene vlade. — Novi davčni zakon ne več grozi z novim

Beograd, 28. novembra. p. Nocoj se je vršila prva seja skupščinskega odbora za razpravo o zakonskem predlogu o neposrednih davkih. Finančni minister se je zaradi obolevnosti ni udeležil. Poslanec Kufundžić je predlagal, naj se predlog sprejme brez nadalje debate, ker gre v bistvu le za obnovu predloga, o katerem je razpravljaj že skupščinski odbor prejšnje Narodne skupščine. Na zahtevo opozicijskih poslancev je nato generalni direktor neposrednih davkov dr. Letica poročal o tem, v koliko je prejšnji zakonski predlog spremenjen. Posl. Radič je podal kratko izjavo, da bo njegova skupina v načelu glasovala za sprejem zakonskega predloga. Poslanec dr. Popović (SDS) je naglasil, da ima javnost utis, da finančni minister sam ne soglaša s tem predlogom. Ko je opozicija Narodne skupščine stavila nujni predlog glede izenačenja davkov, je finančni minister izjavil, da ne more sprejeti nujnosti, ker je treba za novi predlog izenačenja davkov temeljite strokovne priprave. Komaj par dni za tem pa je sam predložil nujni predlog zakona o neposrednih davkih. Iz tega bi bilo sklepati, da vlada odklanja sodelovanje opozicije pri reševanju najvažnejših problemov. Govornik je v svojih nadaljnjih izjavah povdaril dejstvo, da finančni minister obenem z zakonom ni predložil statistike, iz katere bi bil razviden finančni efekt novega zakona. Zlasti pa obremenitev narodnega gospodarstva Istočasno bi bil moral finančni minister predložiti tudi še druge zakonske osnutke, ki so v tesni zvezi z izenačenjem davkov, predvsem o organizaciji davčne službe, ki je ponekod še jako primitivna. Končno je govornik izrazil nado, da bo vladna večina podrobno debatirala predloge opozicije, ki gredo za izboljšanjem predloženega zakona ter izjavil, da bo SDS v načelu glasovala za predlog.

Generalni direktor neposrednih davkov g. Letica je nato izjavil, da bo v specialni debati dal prodorna polarsna o poudetnih vrstah davkov. Naglasil pa je, da glede zemljiškega davka ne more dati točnega

Beograd, 28. novembra. p. Nocoj se je vršila prva seja skupščinskega odbora za razpravo o zakonskem predlogu o neposrednih davkih. Finančni minister se je zaradi obolevnosti ni udeležil. Poslanec Kufundžić je predlagal, naj se predlog sprejme brez nadalje debate, ker gre v bistvu le za obnovu predloga, o katerem je razpravljaj že skupščinski odbor prejšnje Narodne skupščine. Na zahtevo opozicijskih poslancev je nato generalni direktor neposrednih davkov dr. Letica poročal o tem, v koliko je prejšnji zakonski predlog spremenjen. Posl. Radič je podal kratko izjavo, da bo njegova skupina v načelu glasovala za sprejem zakonskega predloga. Poslanec dr. Popović (SDS) je naglasil, da ima javnost utis, da finančni minister sam ne soglaša s tem predlogom. Ko je opozicija Narodne skupščine stavila nujni predlog glede izenačenja davkov, je finančni minister izjavil, da ne more sprejeti nujnosti, ker je treba za novi predlog izenačenja davkov temeljite strokovne priprave. Komaj par dni za tem pa je sam predložil nujni predlog zakona o neposrednih davkih. Iz tega bi bilo sklepati, da vlada odklanja sodelovanje opozicije pri reševanju najvažnejših problemov. Govornik je v svojih nadaljnjih izjavah povdaril dejstvo, da finančni minister obenem z zakonom ni predložil statistike, iz katere bi bil razviden finančni efekt novega zakona. Zlasti pa obremenitev narodnega gospodarstva Istočasno bi bil moral finančni minister predložiti tudi še druge zakonske osnutke, ki so v tesni zvezi z izenačenjem davkov, predvsem o organizaciji davčne službe, ki je ponekod še jako primitivna. Končno je govornik izrazil nado, da bo vladna večina podrobno debatirala predloge opozicije, ki gredo za izboljšanjem predloženega zakona ter izjavil, da bo SDS v načelu glasovala za predlog.

Generalni direktor neposrednih davkov g. Letica je nato izjavil, da bo v specialni debati dal prodorna polarsna o poudetnih vrstah davkov. Naglasil pa je, da glede zemljiškega davka ne more dati točnega

Z drugimi besedami: Novi davčni zakon ne predstavlja prav nikakega znižanja davčnih bremen, kar je dokaz, da vlada ne upošteva izredno težkega gospodarskega položaja in vladajoče gospodarske krize. Končno je naglasil, da je predlog o izenačenju davkov prišel v razpravo na iniciativno opozicije. Ker ta predlog vendarle vodi vsaj k delnemu izenačenju davčnih bremen, izjavlja govornik, da bo v načelu glasoval za. Demokratski poslanec dr. Veljković je izjavil, da bo glasoval za predlog v načelu, da na ta način manifestira željo svoje stranke za izenačenje davčnih bremen. Smatra pa, da je dolžnost finančnega ministra, da poda odboru točno poročilo o finančnem efektu.

Sledilo je glasovanje in je bil zakonski predlog o neposrednih davkih v načelu soglasno sprejet. Prihodnja seja odbora bo jutri popoldne.

ve ter da dobiva potrebna materialna sredstva od neke sosedne velesile, ki je baš zadnja leta odkrito na delu pri ustvarjanju načrtov svoje imperalistične politike.

6.) Da je sloga Srbov in Bolgarov edina resna zapreka tej osvobodilni politiki in da je potemtakem makedonska revolucionarna organizacija v službi skupnega sovražnika južnih Slovanov kakor tudi vseh balkanskih narodov.

Na podlagi teh ugotovitev je sprejela skupščina Lige za zblizanje Srbov in Bolgarov soglasno sledečo resolucijo:

1.) Zahteva od vlad obeh jugoslovenskih držav, da okrepijo in pospešijo delo za medsebojno zblizanje ker odgovarja to interesom in čustvovanju celokupnega jugoslovanskega naroda.

2.) Najodločneje protestira proti teroristični akciji makedonske revolucionarne organizacije in zahteva od bolgarske vlade, da podvzame vse potrebne mere, da v bodoče na svojem ozemlju onemogoči obstoj te organizacije.

3.) Protestira proti umoru generala Kovačevića kot visokega državnega funkcionarja in protestira proti umoru preprostih meščanov Mihajla Gavrilovića in njegovega sina.

4.) Prosi Društvo narodov kot največjo garancijo za svetovni mir, da posveti posebno pažno položaju na Balkanu in da podvzame vse potrebne mere za očuvanje načela balkanskim narodom. Ta princip je, četudi priznan s pogodbami, ogrožen s politiko sosedne kraljevine Italije.

5.) Pozdravlja sklenitev prijateljskega pakta med Francijo in Jugoslavijo kot nov dokaz francoske nesebične politike z globokim prepričanjem, da bo ta mednarodni čin s svojimi posledicami olajšal delo za zblizanje Srbov in Bolgarov in za ujedinjenje vseh Jugoslovancov.

6.) Apelira ob tej priliki na vse prave in iskrene Jugoslovane, da se organizirajo v cilju ustvarjenja skupnega ideala složne in napredne Jugoslavije.

Most pri Lescah

Beograd, 28. novembra. i. Ministrstvo za javna dela je odobrilo gradbo novega armiranega betonskega mostu preko Save na cesti Lesci-Bin. Stroški so proračunani na 1.142.380 Din.

Ribnica v naprednih rokah

Ribnica, 28. novembra. Včeraj so se vršile občinske volitve tudi v Ribnici, kjer so bili dosedaj klerikalci absolutni gospodarji. Tokrat pa jim je temeljito izpodletelo. Njihova lista je bila namreč razveljavljena, ker so bili na njej nepravilni podpis. Poleg klerikalne liste sta bili vloženi samo še listi SDS in SKS. Prva je dobila 145 glasov in 15 mandatov, druga pa 102 glasov in 10 mandatov. Trška občina Ribnica je s tem prešla popolnoma v napredne roke.

Občinske volitve v Koprivnici

Koprivnica, 28. novembra. n. V nedeljo so se vršile v Koprivnici občinske volitve. Vloženih je bilo skupno 12 kandidatnih list. Dobili so SDS 442 glasov, 7 mandatov; radičevci 479 glasov, 7 mandatov; federalisti 334, 5 mandatov; frankoveci 282, 3 mandate, in klerikalci 120 glasov, 2 mandata. Večino imata torej SDS in HSS.

Občinske volitve v srezu Šmarje pri Jelšah

Srez Šmarje pri Jelšah šteje skupaj 62 občin. Od teh so bile razpisane občinske volitve na dan 27. novembra v 47 občinah in za dne 11. decembra v 14 občinah. Občina Sv. Mohor tokrat še ne voli, ker funkcija doba občinskega odbora še ni potekla. Sodni okraj Šmarje šteje 15 občin; v 5 občinah je bila vložena po 1, v 8 po 2 in v 2 občinah po 3 kandidatne liste. V sodnem okraju Rogatec, ki šteje (brez Sv. Mohorja) 21 občin je bila vložena v 8 občinah po 1, v 5 po 2, v 2 po 3, v 3 po 4, v 2 po 5, in v eni 8 kandidatnih list. V sodnem okraju Kozje, ki šteje 25 občin, je bilo vloženi v 7 občinah po 1, v 8 po 2, v 9 po 3, in v eni 5 kandidatnih list.

Dosedaj so nam znani sledeči rezultati: Rogatec: Občina je prešla pri občinskih volitvah l. 1924 v nemške roke (Nemci 123 glasov in 7 odbornikov, Slovenci skupno 44 glasov in 2 odbornika), sedaj jo je napredni blok iztrgal iz nemških rok, ako bodo klerikalci, kar moremo pač pričakovati, glasovali pri volitvi župana s slovansko stranko. Dobili so: domača gospodarska stranka (Nemci) 71 glasov in 4 odbornike, SLS 27 glasov in 1 odbornika, Napredni blok 72 glasov in 4 odbornike.

Ponkva: SLS 285 glasov in 15 odbornikov, Napredna kmečka delavska lista 180 glasov in 10 odbornikov, L. 1924 je dobila SLS 131 glasov in 16 odbornikov in SKS 68 glasov in 9 odbornikov.

Sv. Peter na Medvedjem selu: St. Peterska napredna gospodarska stranka 66 glasov in 3 odbornike, Slovenska kmečka stranka 39 glasov in 2 odbornika in SLS 77 glasov in 4 odbornike. Leta 1924 je bila vložena kompromisna lista vseh strank in se volitev ni vršila. Klerikalci so v tej občini v manjšini.

Lemberg: SLS 22 glasov in 4 odbornike, Domača gospodarska lista 14 glasov in 3 odbornike. Enako razmerje je bilo tudi l. 1924.

Št. Vid pri Grobelnem: SLS 6 odbornikov, Napredna lista 3 odbornike. Število oddanih glasov še ni znano: skozi 14 let je bila v tej občini vložena samo klerikalna lista in pomeni število naprednih kandidatov lep uspeh v tej občini.

Med novimi kandidati zopet nobenega Slovana

Rim, 28. novembra. o. Prihodnji papeški konzistorij bo zasedal od 17. do 19. decembra. Imenovani bodo štirje novi kardinali, in sicer nadškof v Quebecu, Toledu in Becanconi ter titularni nadškof v Tarsu.

Naši kraji in ljudje

Prvodecemberski koncert v Unionu

Zvesti svojim tradicijam bodo priredili ljubljanski novinarji, člani Jugoslovenskega Novinarskega Udruženja tudi letos na narodni praznik 1. decembra v dvorani "Uniona" slavnostni koncert z veleznanimivim sporedom.

Med sodelujočimi najdemo letos operni orkester Narodnega gledališča v Ljubljani z dirigentom g. A. Balatko, Sancinovi komorni trio iz Zagreba, sopranistko gdč. Vero Majdičevico, glasbeno društvo "Ljubljana" pod pevovodjo g. dr. A. Dolinarjem, pevsko društvo "Ljubljanski Zvon" pod dirigentom gospodom Zorkom Prelovcem in g. Janka Ravnika, profesorja ljubljanskega konservatorija.

Program se bo otvoril z državno himno, katero bo zasviral ljubljanski operni orkester; nato se bo izvajala Vitešlava Novaka "Slovaška suita" v petih stavkih: V cerkvi, Med otroci, Zaljubljeni, Na plesišču, V noči. Glasbeno društvo "Ljubljana" zapoje pod dirigentom dr. Dolinarjem "Naročilo z bojnih poljan" (zložil dr. Kimovec) in "Mavrico" na Gregorčičev tekst (skladba dr. A. Dolinarja).

Po odmoru nastopi prvič v Ljubljani Sancinovi komorni trio iz Zagreba (g. Elvira Marsičeva — klavir, g. Karel Sancin — gosli in g. Rudolf Matz — čelo). Gdč. Majdičeva zapoje dva solospesa (Škerjanec "Večer soparen bo" in Lajovčev "Zacvela je roža"). Program se bo otvoril z državno himno, katero bo zasviral ljubljanski operni orkester; nato se bo izvajala Vitešlava Novaka "Slovaška suita" v petih stavkih: V cerkvi, Med otroci, Zaljubljeni, Na plesišču, V noči. Glasbeno društvo "Ljubljana" zapoje pod dirigentom dr. Dolinarjem "Naročilo z bojnih poljan" (zložil dr. Kimovec) in "Mavrico" na Gregorčičev tekst (skladba dr. A. Dolinarja).

Skladatelj Zorko Prelovec,

ki bo na novinarskem koncertu 1. decembra dirigiral pevsko društvo "Ljubljanski Zvon".

Ne zamudite! Danes zadnjikrat

ob 4., pol 6., pol 8. in 9. — Največji in najboljši NORDISK vefilim

Razgaliena žena

V glavni vlogi sijajni
GOESTA EKMANN

in njegova partnerica čarobno lepa

LIL DAGOVER

Elitni Kino Matica. - Tel. 2124

SANCINOV KOMORNI TRIO

gg. E. MARSICEVA (klavir), K. SANCIN (gosli), R. MATZ (čelo)
PRVIČ V LJUBLJANI!
DNE 1. DECEMBRA NA SLAVNOSTNEM KONCERTU V "UNIONU".
NA SPOREDU: BEETHOVEN TRIO op. 11. Bdur.

Sokolstvo in naše vseučiliško vprašanje

Z ozirom na dejstvo, da se pripravila ukinitve nekaterih fakultet naših visokih šol in s tem zmanjšanje njih svobodnega udeleževanja v podvzgu in razvoju duševnosti našega naroda, smatramo za svojo dolžnost, da sva rečimo svoj glas proti tej pogubni nameri.

Naš II. sabor iz l. 1924. v Zagrebu je v naloge našega Sokolstva uvrstil načelni sklep, ki pravi, da "Sokolstvo mora biti močna opora vsemu stremljenju naroda po višjih smotih, mora biti izraz njegove moči in njegove zavednosti".

To oporo dajemo vsemu narodu z zagotovilo, da bomo z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, čuvali njegove najvišje naučne in vzgojne institucije, ker ne smemo dopustiti, da bi se urejale materialne prilike v državi na račun in v škodo našega kulturnega življenja.

Do te izjave smo upravičeni toliko bolj, ker je naš prvi starosta brat dr. Ivan Oražen v svoji poslednji volji ustanovil "Oraženovo dijaško dom" v Ljubljani katerega blagodat je v prvi vrsti namenjena medicinsko ljubljanske univerze in v daljnih dohodih dijakom tehnikom istega vseučilišča brez oziroma na kateremu plemenu našega naroda pripadajo.

Ker trajno pazimo na vse kulturno snovanje v naši državi, stojimo tudi v tem primeru budno na straži in smo že storili vse, kar je v naši moči, da preprečimo vsako škodo, ki bi iz te namere utegnila nastati idealnim pridobitvam našega celokupnega nacionalnega, kulturnega, gospodarskega in državnega življenja.

Starešinstvo JSS v Ljubljani.

Beseda o tujskem prometu

K članku "Odkrita beseda o tujskem prometu na Bledu", ki je bil priobčen v "Jutru" 20. t. m., nam sporočajo:

Članek z zadovoljstvom navaja številne letošnje rekordne posete tujcev v naših krajih, pozablja pa, da gre poleg drugih faktorjev nemala zasluga tudi naši agili Zvezi za tujski promet v Sloveniji, ki že dolga leta vodi smoteno in metodično propagando v tuzemstvu in inozemstvu za poset naših krajev. Tudi ni točna trditev, da nimamo v inozemstvu propagandnih in informacijskih pisarn. Poleg oficijelnega Jugoslovenskega potovalnega urada na Dunaju imamo slične urade tudi v Budimpešti, Münchenu in Parizu, ki so popolnoma kos svojim nalogam. Tudi je Zveza za tujski promet v stalnih stikih z vsemi oficijelnimi potovalnimi pisarnami in uradi po večjih mestih Evrope, jim pošilja slike, diapositive, brošure, plakate, letake, prospekte itd., ki predstavljajo naše pokrajinske lepote ter uspešno vabijo na poset naših krajev; ta material se tem potom z uspehom razdeljuje med potujoče občinstvo.

Dokaz temu so tudi nebrojna vprašanja, ki prihajajo na Zvezo iz inozemstva zaradi naših letovišč in zdravilišč. Tudi nekateri naši konzulati so pričeli v zadnjem času zelo agilno delovati za naš tujski promet, pri čemer jih prav intenzivno podpira Zveza s svojim materialom. Zveza je v celoti za tujsko prometno propagando v inozemstvu letos izdala preko sto tisoč dinarjev. Uspehi so se menda dovoljno pokazali.

Mesto da trosijo naši tujkoprometni interesi težke tisočake največkrat za nesmoteno individualno reklamo, bi storili bolje, da se oklenejo institucije, ki nesebično ščitijo njihove interese ter brez vsake javne ali pa privatne podpore nosi ogromne stroške tujkega prometa.

Predavanje olimpijskega trenerja inž. Hanssena

Suoči se je vršilo v skoro natlačeno polni dvorani hotela "Uniona" že pred par tedni napovedano predavanje inž. Thorleif Tunold Hanssena, trenerja naših smučarjev za prihodnjo zimsko olimpijado, o Norveški, domovini smučarstva in o smučarstvu sploh. Poleg mnogobrojnega občinstva je prisostvoval predavanju odbor JZSS z dr. Souvanom na čelu. G. predavatelja je predstavil občinstvu z kratkim slovenskim in francoskim nagovorom predsednik olimpijskega odbora dr. Fran Zupanc.

Predavatelj je uvodoma povedal, da izvira smučarstvo, po mnenju znanega norveškega raziskovalca Fritjofa Nansena iz kakega centralnega kraja Azije v Altajskem pogorju. Od tam se je preneslo znanje smučanja proti zahodu kakor tudi na sever. Na Norveškem se je umetnost smučanja najbolj in najhitreje udomačila in se zelo razvila, in sicer tako da so dobile smučni mesto v narodnih pripovedkah ter da pripoveduje zgodovina celo o junaških činih smučarjev. Vendar takrat še niso poznali umetnosti skakanja s smučmi. Koncem 18. stoletja so pričeli v norveški armadi formirati smučarske oddelke, danes pa imajo že tudi druge vojske take oddelke. Med svetovno vojno so ti vojaški smučarji doprinesli prava čuda.

Na Norveškem so smučni prav za prav nujno potrebno prometno sredstvo, zato uporabljata tamkaj smučci vse, staro in mlado, moški ter ženske. Otroci se vozijo na smučih v šolo, mož na delo v gozd, ženska do trgovine itd.

Do gotovega časa so značile smučni samo nujno potrebščine. Pozneje, s pručitvijo umetnosti skakanja, pa se je smučarstvo razvilo v krasno sportno panogo, ki najde povsod dosti oboževalcev ter priznanje, kar se kaže posebno pri toradnih konkurenčnih tekmah. Na Norveškem skoro ni kraja, kjer bi ne obstojal smučarski klub in kjer ne bi prirejali smučarskih tekmovanj.

V glavni sezoni od januarja do marca se vrši na Norveškem ob nedeljah 10 do 15 ostrih in močno zasadenih smučskih tekem. Smučarstvo ima svoj pomen tudi v kulturni zgodovini, kjer pride do izraza pri odkrivanju polarnih dežel.

Zal precejšnje število občinstva ni dobro razumelo g. predavatelja. Tudi pokazana filma nista nudila ničesar novega. Že v mnogih filmih smo videli mnogo lepše in sportno bolj poučne slike. Treba bi bilo gledati vsaj na to, da je aranžman brezhiben, kar se o predavanju filmov na večeršnjem predavanju ne more trditi.

Priporočamo

moško in damsko konfekcijo trrdke

Gričar & Mejač

SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3.

Mednarodni vlomilci v Mariboru

Velik vlom v trgovino pekovskega mojstra Robausa. — En vlomilec prijet

Maribor, 28. novembra

V noči od sobote na nedeljo so mednarodni vlomilci na izredno rafiniran način vlomili v trgovino pekovskega mojstra Karla Robausa na Koroški cesti 28. Navrtali so železno blagajno in odnesli gotovine in dragocenosti v skupni vrednosti 70.000 Din ter izginili brez sledu.

Prva je zapazila zločin prodajalka v zgodnjih jutranjih urah, nakar je bila o zagonetnem vladu obveščena policija, ki je takoj ukrenila vse potrebno, da vlomilce čim prej izsledijo. Izkazalo se je, da je moral biti izvršen vlom, ki je brez dvoma največji v poslednjih letih, s sodelovanjem nekoga, ki je bil o razmerah v hiši dobro poučen. Vlom je bil osumljen Dunajčan Hans Arman, ki je bil l. 1923 zaposlen pri Robausu. Iz prejšnjih let je še dobro znana afera njegove prestrelke s puščico grlo, ali Marko je vlovil in prisilil, da ga z zeliščem ozdravi. Miloš je močno ginjen od njene vilinske lepote in miline, in tudi njej je slovo od junakov težko. Marko se je globoko zamislil prevzet od nepoznanih čustev.

H skali Marte - čarovnice prilete razburjene in bojevitile vile. Hočejo se masčevati nad vitezi, zato naj jim Marta začara njihove puščice. Ali pri Marti išče utehe tudi Ravijolka, ki se ne strinja z borbenostjo svojih družic, marveč jo prosi, naj razčara njihovo orožje. Oddaleč se začuje Markov glas. Tudi junak med junaki pride k čarovnici. Odkar je srečal vilo, ga je zapustilo veselje do življenja, niti kaplje vina ne more zaužiti. Marta mu razloži: zaljubljen je; ako hoče pridobiti vilo, ji mora vzeti pajčolan. V pomoč pošilja za njim Grabancijaša, ki naj bi odnamil od jezera nevarne Brodarice. Na izhodu ga ustavi Miloš in Relja, ki polna skrbi iščeta svojega pobratima. Komaj jima Marta razjasni položaj, ko prihitijo Marko z vilinskim pajčolanom v roki, za njim bedna Ravijolka, ki ga prosi milosti. Saj v pajčolanu je vsa njena moč. Ali junak je neizprosen. Vila ga je začarala in mu odvzela milo, zato naj izgineta pajčolan in njena vilinska moč v ognju! Pot tem udarcem se Ravijolka zruši v nezavest, iz katere se zbudi kot navadna smrtnica brez vilinske moči. Zanj se zavzame posebno Miloš, ki ga je prevzela vroča ljubezen za nesrečno mladenko. Ali Marko jo zahteva zase. Saj on jo je ukrotil, njegova je, Relja jedva umiri oba

ve soproge, ki je izginila brez sledu.

Policija je takoj izdala okrožnice, ki so bile razposlane še tekom dopoldneva na vse večje policijske in orožniške urade. Naključje je hotelo, da je bil Arman aretiran, ko se je s prvim današnjim vlakom pripeljal iz Avstrije v Maribor. Sprva se je delal nevednega in tajil soudeležbo pri vladu. Ko pa so ga natančno preiskali in so našli v kožuhovalništem ovratniku njegove zimske suknje 16.400 Din, je Arman priznal svojo soudeležbo in izpovedal, da je vlom izvršil v družbi dveh mednarodnih vlomilcev, katerih imena pa ni hotel navesti.

Arman je dalje zatrjeval, da je čakal na svoja tovariša pri Treh ribnikih, kjer so si plen razdelili in se nato ločili. On sam je odšel peš proti avstrijski meji, hoteč jo skrivoma prekorati, kar pa mu ni uspelo. Koliko je resnice na stvari, policija še ni ugotovila. Zasliševanje Armana se nadaljuje.

K oprostitvi morilca Mihiča v Novem mestu

Novo mesto, 25. novembra.

V torek 22. t. m. se je pred novomeško poroto zaključila afera, ki je v javnosti dvignila že nekaj prahu, in to celo, preden je prišla pred poroto. Končana je zadeva in rehabilitirano mnenje ljubljanskih psihijatrov, ki so spoznali Mihiča za blaznega, za šicofrenetika, ki je neodgovoren za svoje dejanje; izvojevan je dvoboj med ljubljanskimi psihijatri in zagrebško fakulteto, in to v korist ljubljanskih psihijatrov dr. Rožbide in dr. Gostla, katerima sta krepko sekundirala profesor dr. Plečnik in profesor dr. Serko.

Imel sem priloiko govoriti z nekaterimi porotniki, ki so bili tam izžrebani, pa tudi z nekaterimi drugimi porotniki, ki so bili takrat samo poslušalci. Hudovali so se nad tem, da je državni pravdnik umaknil obtožbo, in zagotavljali so mi, da bi bil Mihič soglasno obsojen neglede na izvajanja prof. dr. Serka in dr. Plečnika. Zamislil sem se v dušo teh ljudi in prišel do zaključka, da je njihova mentaliteta pravilna. Nisem našel v tem njihovem izrazu samo klika po maščevanju za grozodejstva Mihiča, ki je bil tožen le zaradi roparskega umora Kobetiča in pa požiga, medtem ko je ljudstvo šušljalo, da ima Mihič na vesti še umor lastne matere in drugih žensk v Beli Krajini, ampak videl sem tudi v tem dalekovidnost teh ljudskih sodnikov, ki so premetirali vso zadevo z realnejšega stališča: kaj bo, če bo Mihič zopet spuščen na prosto. In čutil sem še nekaj, kar so ti moške razmotirali: ni jim šel povsem v sklad pater dr. Serka. "Enkrat blazen, vedno blazen". Svoječas smo imeli tako zvana "cluci" in "intervala". Ali ni morda storil Mihič tega dejanja, ki je bilo vseskozi premišljeno in izvršeno, v takem stanju?

Pa še nekaj. Državno pravdnništvo je zahtevalo, opirajoč se na zadnji odstavek § 126. k. pr. z., fakultetno mnenje, dasiravno sta si bila ljubljanska psihijatra edina v tem, da je Mihič neodgovoren za svoje dejanje. Njegovemu predlogu je svetovalec zbornica ugodila, ker se je zdelo, da je glede na važnost primera potrebno pribiti si tudi fakultetno mnenje. Zagrebška fakulteta je po dr. Lapinskem oddala mnenje, ki je pa morda radi tega, ker je dr. Lapinski Rus, nekoliko nejasno izraženo, a je izvenelo v tem, da je glede na vso premišljenost dejanja Mihič odgovoren za svoj čin.

Fakultetno mnenje je tako rekoč zadnja instanca v medicinski vedi, torej intaktno. Zato je bilo stališče bivšega kasacijskega sodišča na Dunaju, da ne gre v primeri, kjer je oddala medicinska fakulteta mnenje.

VESELITE SE KOSTUMA
SAJ STE KUPILI PLETENINO KATE RO-V-FINI-KVALITETI

IKKOL
IN TRPEZNEM PLETENJU NE NADKRILUJE NOBEN STILN-IZDELEK

NAŠ ROJAK

SVETISLAV PETROVIČ

v velelilu:

ORLOV

Pri vseh predstavah pompozni orkester, ruske balalaje in ruski pevski zbor

Danes ob 5., 7., 8. in 10.

Vsled ogromnih stroškov smo bili primorani cene zvišati za 1 Din.

Telefon 2730. Kino "DVOR"

nje, presojati to vnovič pri razpravi po drugih izvedencih.

Istega prepričanja je bil Löffler, dočim je Lohsing drugega naziranja. Gotovo pa je, da bi se v tem primeru smel vabiti k razpravi samo dr. Lapinski. No, zgodilo se je drugače; vabljeni so bili novi zvedenci, ki naj postavijo to fakultetno mnenje na glavo. To nepravilnost so instinktivno občutili porotniki.

Vem, da se mi bo ugovarjalo, da bi se sklenil justni umor, če ne bi poklical ljubljanskih psihiatrov. Naj navedem primer, ki se je zgodil lansko ali predlansko leto v novomeškem okraju. Bil je človek, Gričar, ki je zažgal kozolce ljudem, ki so se mu zamerili. Možak je bil tudi osumljen in zažigi so bili dokazani, a postopaje je bilo ustavljeno, ker so psihijatri rekli, da je Gričar blazen. Gibal se je prosto, tekal je nag po mestu, klofotal ljudi in nekega dne so ga našli mrtvega, ustreljenega. Pred sodnike je prišel Flajs namesto Gričarja in bil tudi obsojen. Ne sicer radi umora ali pa uboja, pač pa radi pregreške po § 335. k. z., ker se državno pravdnštvo zavedajoče se, da bi bil Flajs pred porotniki oproščen, ker je tistikrat zopet Gričar grozil s požigom, ni upalo pred poroto, ampak je šlo pred poklicne sodnike, ki so se držali strogo zakona in Flajs je bil obsojen. Ali ni to justni umor? Bojim se, da se bodo taki justni umori ponavljali toliko časa, dokler bo šicofrenetik skoro vsak človek, ki pride pred ljubljanske psihiatre. Kam vodi to, se bo v kratkem videlo. Mesto jetnišnic in kaznilnic sezidajmo raje blazine.

Pisal sem, kar sem bral v dušah teh porotnikov.

Zgodbe iz ljubljanskega življenja

Neprijeten obisk v salezijskem zavodu na Rakovniku. — Dva ponesrečena samomorilna poskusa.

V noči na nedeljo je doživel salezijski zavod na Rakovniku zelo neprijeten obisk. V zavod je skozi vrtno okno udri izredno drzen tat, ki je pretaknil vse mogoče prostore velikega poslopja. Vihotopil se je v čevlarsko delavnico, kjer je iz nekega predala ukradel 800 Din gotovine ter nekaj drobnarij. Od tam je prišel v krojaško delavnico, kjer je preiskal vse kote, pa ni bilo nič za njega. Iz pisarne je ukradel par novih čevljev, last krojaškega mojstra. Tat je bil tako drzen, da je prišel celo v spalnico ter »sumil« tamkaj čevlarskemu vajencu Antonu Civki 900 Din vredno zimsko suknjo.

Tat je odšel po isti poti zopet na prosto, kakor je prišel v poslopje. Ker se je tako prosto gibal po poslopju, je bržkone dobro poučen o razmerah v zavodu.

V neki gostilni na Kette-Murnovi cesti se je prednočnim pripetil mučen dogodek. V gostilno je prišel že precej pozno zvečer skladiščnik Adolf T., uslužben pri neki prevoznji veletrgovci. Sedel je globoko zamisljen pri mizi in nervozno praznil kozarec za kozarcem. Drugi gostje nanj niso bili posebno pozorni. Nenadoma pa je briznila po sobi kri. T. je zakričal, zakrilil z ranjeno roko ter položil nož poleg sebe.

K obupancu, ki si je prerezal z nožem žile v zapestju leve roke, je priskočilo več ljudi, ki so mu roko za silo prevezali. V prihodnjem trenutku so ga že spravili na neki privatni avto, ki je slučajno stal pred hišo, nakar so ga prepeljali v bolnico. T. se je hotel končati baje iz obupa nad duševnim stanjem svoje žene, ki se nahaja na Studencu.

Senzacija je doživel prednočnim tudi travniški del mesta, kjer si je hotela vzeti življenje 16letna deklica Irena P. Na Ireno so že dalj časa skrajno deprimirajoče vplivale domače družinske razmere. V nedeljo je prišlo doma zopet do spora, ki je bil vzrok, da se je deklica odločila za obupni korak. Zvečer je odšla na cesto. Postajala je nekaj časa ob Ljubljani, nakar se je v bližini mosta na Prulah vrgla v vodo.

Njen krik je slučajno čul delavec stavbane tvrdke Accetto Brecljnik, ki je takoj hitel pogledat, kaj se godi v vodi. Zagledal je Ireno, držečo se za bicevje. Brecljnik je priklisal še nekako pasantov ter dekleto rešil iz vode. Obupanko so prenesli v bližnjo hišo, nakar jo je rešilni voz odpeljal v bolnico.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Torek, 29.: "Medeja". B.
Sreda, 30.: Zaprt.

Ljubljanska opera

Torek, 29.: Zaprt (generalka). Slavnostna predstava na predvečer narodnega praznika. Premijerski abonma.

Mariborsko gledališče

Torek, 29.: "Bajadera". D. Kuponi.
Sreda, 30.: "Igra s smrtjo". A. Kuponi.

Mariborsko gledališče igra danes v torek, 29. novembra krasno Kalmanovo opero "Bajadera". V sredo ponovi od publike jako simpatično sprejeto Averdčenko komedijo "Igra s smrtjo". Opera pripravlja "Madame Butterfly" in opereto "Takrat v starih časih...". drama pa Shakespeareovo komedijo "Kar hočete". V kratkem se zopet ponovi priljubljena opereta "Logarjeva Krista".

Na četrtkovem slavnostnem koncertu v prid pokojinskega fonda Jugoslov. Novinarskega Udruženja so bosta pela dva solospesa s premiljevanjem klavirja: L. M. Škerjanec "Večer soparen bo" in Ant. Lajovica "Zacvela je roža". Oba komada izvaja sopranistka gdč. Vera Majdičeva. Pri klavirju

prof. ljubljanskega konservatorija gosp. Jan. Ravnika.

Petar Konjović: "Miloševa svatba"

Miloš pjeva, vila mu otpeva, lepše grlo u Miloša carsko, jeste lepše nego li u vile...

poje narodna pesem o pevski tekmi med vilo Ravijoljo in Milošem na Miroč - planini (gora ob Dunavu proti današnji Rumuniji). Tja, kjer se o polnočni uri zbirajo vile in vilenjak, da jim Brodarica poje svoj nočni spev, pride vila Ravijolka in loži družicam svoje gorje. Mladi junak jo je premagal v pesmi, da se več njegov spev se je globoko vsadil v njeno srce, in od listega časa nima več mira. Pač mu je zagrozila, da mu bo prestrelila grlo, če se še enkrat oglasi, vendar ji vse to ne pomaga. Rogovi oznanjajo prihod lovecev, pred njimi pa prileti iz oblaka še Grabancijaša. Za šalo je na junake spustil dež in točo, ti pa so ga ujeli ter ga neznanako namitili. Sedaj snuje osveto. Huz vihar sprenja Reljo Krilatiča in za njim prihajajoča kraljeviča Marka in Miloša Obiliča, ali junaki vzdrže bodro njegov bes. Na Markovo željo zapoje Miloš, kljub Ravijoljini grožnji svojo pesem. Razjarjena vila

IŠIAS

In silčnih reumatično - neuralgičnih boleznih zdravljenje!
Izlečenje v tih dneh zanesljivo.
Zdravilišče dr. BONCINA-FINETTI
Triest, VI. Fao e Fizi.

Domače vesti

* Kraljevska dvojica pride v Zagreb. Iz Zagreba poročajo, da prideta kralj in kraljica tekom te zime gotovo za daljše bivanje v Zagreb. Najbrže se bo to zgodilo v pustnem času ter se bo pri tej priliki priredil v Zagrebu svečan dvorski ples.

* Praznik narodnega jedinstva. 1. decembra praznujemo kot državni praznik jedinstva troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karagorgjevičev. V ta namen bo dne 1. decembra ob 10. uri v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja slovesna pontifikalna maša, po kateri se bodo opravile svečane molitve. V pravoslavni kapeli bo služba božja ob 9. uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10. uri. V solah ne bo pouka, v državnih in drugih javnih uradih kakor tudi v vseh obrtnih in trgovinskih podjetjih bo počivalo delo. Od 11.30 naprej bo veliki župan ljubljanske oblasti v županjski palači. (Bleiwisova cesta št. 10) sprejemal poklonitve in čestitke.

* Novi inženjerji. Preteklo soboto so diplomirali na ljubljanski tehniški za inženjerje montanistike gg.: Lojze Zupančič iz Ljubljane, Aleksander Zambelli iz Zagreba in Pavel Novikov iz Petrograda. Mladim inženjerjem čestitamo!

* Premješčenje v sodni službi. Okrajni sodnik dr. Fran Lozar (ne Luzmar, kakor se je nam pomotoma poročalo) je iz Kostanjevice premješčen k okrajnemu sodišču v Radovljici.

* Izpromembe v vojaški službi. Pehotni kapetan 1. razreda Jurij Heruc, doslej komandir mitraljeske čete pehotnega polka kraljeve garde, je imenovan za ordonansnega oficirja. Ordonansni oficir Branko Pogacnik je razrešen dolžnosti ter stavljen na razpoložanje ministru vojske in mornarice.

* Podpredsednik Stola sedmorice v Zagrebu Dragotin Cepulč je na predlog ministra pravde trajno upokojen, ker je dovršil službeno leto.

* Ministrstvo prosvete je izdalo ukaz, da se prošnje učiteljev in učiteljic za imenovanje, premješčenje ali upokojenje ne smejo sprejemati ako so bile vložene direktno pri ministrstvu prosvete. Take prošnje se morajo vlagati potom uprave prišolne šole, okrajnega šolskega nadzornika in oblasnega prosvetnega oddelka. Ta ukaz je bil izdan zlasti zaradi tega, ker se je dogajalo, da so od strani nepoklicanih bile vložene lažne prošnje za namero, da bi se na ta način komu škodovalo.

* Iz diplomatične službe. Naš poslanik v Sofiji g. Ljuba Nešić se je v soboto zvečer vrnil na svoje službeno mesto v Sofijo.

* V našo državljansko zvezo je sprejel Andrej N. Borisov, dnevnikač direktorice državnih železnic v Ljubljani, rodem iz Kijeva in dosedanji ruski državljani. Obenem sta sprejeta njegova žena Albina in maloletni sin Viktor.

* Veliko zborovanje za našo univerzo v Murski Soboti. Nedeljske manifestacije za domačo gimnazijo v Murski Soboti in za neokrnitev naše univerze v Ljubljani se je udeležilo nad 3000 zborovalcev. Govorili so gerent industrije Josip Benko, sodnik dr. Fran Farkaš, urednik Klekovič, novinar Franc Bajlec in visokolec Matija Hrovat. Zborovalci so soglasno sprejeli protestno resolucijo, slično onim, ki so bile sprejete v raznih krajih Slovenije.

* Nagrade iz kraljevega fonda. V nedeljo se je na svečan način izvršila predaja nagrad iz kraljevega fonda zaslužnim ustanovam in posrednikom v letu 1926. Po 10.000 Din nagrade so prejeli: Narodna zaščitna v Zagrebu, Beograjsko žensko društvo in Kolo srbskih sester. Po 5000 Din: Podmladek Rdečega križa v Beogradu in Zveza antialkoholne mladine. Pohvala je bila izrečena propagatorju treznosti, potujočemu učitelju Nikoli T. Gjuricu in za povzdigo sadjerejstva učitelju Dimitriju Stankoviću.

* Občinske volitve v Kočevju. Kakor poroča kočevska «Nova Samouprava», so proti neveljavnosti nemške in klerikalne kandidatne liste za občinske volitve v Kočevju vložene pritožbe, ker so na omenjenih listah ugotovljeni falfificirani podpisi.

* Telefonska zveza Slovenije z Bačko. Ministrstvo pošte in telegrafa je odredilo, da so telefonski pogovori Slovenije z Bačko zlasti pa s Somborjem vrše tudi preko Zagreba po telefonskem vodu Zagreb-Osijek-Sombor-Subotica. To zvezo bo telefonska centrala odstopala, kadarkoli ji bo to mogoče. Razen tega imajo ti pogovori prednost na direktnem telefonskem vodu Ljubljana-Beograd v že določenem času od 8.—8.40 in od 15.—16. ure.

* Smrtna kosa. Luliza Hafnerjeva vdova po nepobnem naprednjaku Antonu Hafnerju v železnikih in tača dr. Valentina Rožiča, je ponoči od nedelje na ponedeljek umrla v 70. letu pri svoji hčerki-edinki Milki dr. Rožičevi v Ljubljani. Pokopnica je bila hčerka znane Demšarjeve rodbine iz Železnikov, kjer je tudi preživela večino svojega tihga življenja, ki je bilo posvečeno negovanju cvetlic, da je njen vrst slovel kot eden najlepših v Sloveniji. Zato so jo poznali že od njene mladosti ne samo v Ljubljani, temveč celo izven Slovenije. S hvaležnostjo se jo bodo pa spominjali že dolgo reveži in manj premožni občani v Železnikih, kjer je bila posebno priljubljena in spoštovana zaradi svojih vedno odprtih rok. Kot taka je zabeležena tudi v kronikah naših naprednih in dobroteljskih društev. N. v. m. p!

* Protestna nota SJSU «Preporočila». Napredno dijaško društvo SJSU «Preporočila» v Ljubljani nalagateljce protestira proti beograjski prosvetni politiki, ki hoče brez

ozira na najprimitivnejše zahteve slovenskega naroda samovoljno ukiniti dve fakulteti naše najvišje kulturne institucije univerze. Kot najmlajši naraščaj slovenske inteligence se v polni meri zavedamo, da te nakane tangirajo tudi slovenskega srednješolskega dijača in se v vseh ozirih pridružamo protestom bratske akademске omila dne. — SJSU «Preporočila».

Priporočamo

moško in damsko konfekcijo tvrdke

Grčar & Mejac

SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3.

* Pogreb nemškega generala v Dubrovniku. V nedeljo se je v Dubrovniku ob veliki udeležbi tamkajšnjega meščanstva vršil pogreb nemškega generala Alfonza Weissla, ki je pred nekaterimi dnevi našel pri Dubrovniku smrt v morskimi valovi. Pokojnemu generalu so bile izkazane vse časti, ki pripadajo visokim oficirjem naše vojske. Pred kraljevim dvorom je bila postavljena četa pehote. Iz mrtvašnice vojaške bolnice so naši mornarji nesli krsto na rokah. Za krsto je stopal pokojnikov sin viceadmiral nemške vojske mornarice Willbrandt in trije nemški oficirji. V povorki je bilo nad 2000 Dubrovničanov. Admiral Willbrandt je položil na mrtvaški oder venec v imenu nemške vojske in mornarice. V cerkvi je pelo pevsko društvo «Sloga» ob grobu pa društvo «Dubrava». Pri spušcanju krste v grob je vojaška godba odsvirala zadnji pozdrav. Vojaška četa pa oddala častni salut.

NAJUGODNEJŠI NAKUP

oblačil lastnega izdelka nudi
tvrdka: IOS ROJINA LJUBLJANA.

NOGAVICE

od Din 8.—, pletenine rokavice kravate, bluze itd nudi F. & M. ROZMAN, Vidovska ulica 7 — po reklamnih cenah.

Snežne čevlje, zalose temeljito popravljajo
čevljarna MAHER in drug. na Mirju 2. po konkurenčnih cenah.

* Otvoritev hitne razstave umetnin bo 11. decembra istega dne se bo začela tudi prodaja umetnin. S tem bo vsem ki name ravajo za Božič ali Novo leto osrečiti svoje in jih iznenaditi z darom res umetniške vrednosti, zelo ustreženo, ker imajo dovolj časa za ogled na izbiro. Umetnine bodo naprodaj po nizkih cenah. Vsi razstavljeni in naprodaj dani predmeti so umetovni priznanosti slovenskih slikarjev in kinarjev. Občinstvo, tako mestno kakor podeželsko, naj pride po bo žitna in noveletna darila semkaj. Ze iz materijelnih ozirov se izplača poseči po izvorni umetnini, poleg tega pa z nakupom vsakega še podpre našo domačo umetnost kar je dolžnost vsakega slovenskega razumnika. To razstavo, oziroma prodajo umetnin prireja uprava ljubljanskega velesejma, to pot v Jakopičevem paviljonu v Tivolskem parku.

Na srečko

loterije društva Trgovske Akademije
v Ljubljani

za 10 dinarjev

lahko zadenete dobiček od

D 50-100.000

ako srečko takoj naročite n obenem

plačate neposredno pri društvu

zreban e 5. decembra 1927.

* Ljubav, ki je zahtevala tri žrtve. Na notico pod tem naslovom v našem listu nam piše ga. Marija Janžkova, gostilničarka v Celju, da leži njena hči Mina (pomotoma imenovana Mila Stuček) v bolnici v Tuzli in torej ni umrla.

* V piljanosti zmiznil. V Lukovici je pretekli četrtek poprvznil sedemdesetletni učitar Matevž Burja iz Zlatega polja. Za popotnico je vzel s seboj še steklenico žganja. Alkohol ga je omamlil tako, da je starec obležal na samotni poti in zmiznil. V petek jutro so ga našli na tleh.

ITO — zobna pasta najboljša!

Klice boleznih prihajajo v telo največkrat skozi ustno duplino. V kavarni se očuvate najlažje nahoda, influence in boleznih v grlu z redno uporabo okusnih

ANACOT-PASTILE

* V Hercegovini se pojavila dremavica. Kot neposredna posledica po gripi se je v Hercegovini začela pojavljati dremavica. Poroča se o primerih, ko bolniki spe po več dni, pa tudi po dva ali tri tedne. En primer je bil smrt. Bolniki se morajo umetno hraniti.

* Pri prehudem zaprtju, napenjanju, živčnih bolečinah v kožkih, bolečinah v straneh, pomanjkanju sapa, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, duševni

potrnosti Vam povzroči prirođa grenčica «FRANZ JOSEF» izdatno izpraznjenje črevesa in Vas oprosti čuta tesnobe. Mnogi zdravniki z izbornim uspehom uporabljajo vodo «Franz Josefa» tudi pri zdravljenju trakuje, obiva se po vseh lekarnah, drogerijah, in specerijskih trgovinah.

* Oblike kemično čist in pištra tovarna JOS. REICH

* Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU. Ljubljana, Stari trg 12, in Zidovska ulica šte. 4.

Sezijska razprodaja

damskih klobukov

20 % popusta

»BERKO«, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Iz Ljubljane

u— Mestni magistrat bo razobesil na državni praznik dne 1. decembra na vseh svojih poslopih državne in narodne zastave ter vabi vse hišne posestnike in druge, da istotako razobesijo zastave.

u— Trgovine 1. decembra zaprte. Gremih trgovcev v Ljubljani obvešča vse članke, da morajo biti na praznik jedinstva 1. decembra t. l. vse trgovine zaprte. — Načelstvo.

u— Koncert kraljeve garde v Ljubljani. V dvorani hotela Union bo prihodnje soboto koncert kraljeve garde. Godbeni zbor ima 120 članov in bo nastopil pod vodstvom kapelnika podpolkovnika Frana Pokornega.

u— Važno za rezervne oficirje. Vsi rezervni oficirji se morajo udeležiti slovesne službe božje v stolni cerkvi sv. Nikolaja na državni praznik — dan jedinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev — 1. decembra ob 10. dopoldne vsi rezervni oficirji pravoslavbožja se vrši ta dan od 9. dopoldne v kapeli vojašnice Vojvode Mišića, kateri morajo prisostvovati vsi rezervni oficirji pravoslavne vere istotako se vrši slovesna služba božja ta dan ob 10. dopoldne v evangelijski cerkvi, kateri morajo prisostvovati rezervni oficirji evangelijske vere.

NAJCENEJŠI

KONCERT Z DRUŽABNIM
VEČEROM IN PLESOM

BO PRVODECEMBERSKA PRIREDITEV
V «UNIONU».
SINFONICNA IN KOMORNA GLASBA.
SOLOŠPEVI. ZBORI.
DRUŽABNA ZABAVA
PLES — NAGODETOV JAZZ — PLES

u— Društvo «Soča» proslavi praznik jedinstva dne 1. decembra v restavraciji ljubljanskega dvora pri poprmenih mizah z mladinsko prireditvijo. Spored: Govor, deklaracije, prizori, petje in igra. Začetek ob 15. uri. Vstop prost. Vabimo k obilni udeležbi staro in mlado. — O d b o r.

u— Občni zbor krajevne organizacije SDS na Viču se vrši v nedeljo dne 4. decembra t. l. ob pol 10. dopoldne v gostini Na pošti s sledečimi dnevnimi redom: 1.) Poročilo odbora 2.) Volitve novega odbora, 3.) Poročilo o političnem položaju, ki ga poda delegat centrale, 4.) Slučajnosti Zvečer istega dne pa priredi krajevna organizacija družaben večer v dvorani Sokolskega doma. Na sporedu uvodna beseda, petje, godba in ples. Začetek ob 8. zvečer.

OBLACILA

tvrdke J. Maček

LJUBLJANA, Aleksandrova 12
so najhitrejša in nalcenejša.

u— Opozorjamo na akademijo SJSU «Preporočila», ki se bo vršila v proslavo jedinstva v soboto 3. decembra ob 20. v naprednem dijaškem domu (arena Nar. doma.) 1747

u— Zaradi odpovedi zadnje plesne vaje JNAD Jadran se ta nadoknadi danes v torek točno ob 20. Na sporedu bo ples z balončki in druge atrakcije. — Plesni odbor

Kravate, naramnice, ovratnike, srajce, žepne robce, ženske in moške nogavice najfinišje kvalitete po solidnih cenah dobite pri
Franc Pavlin, Gradišče šte. 3.

u— «Bedak Pavlek» na mestni šoli na Barju. V nedeljo je vpriporilo učiteljsko mestno šole na Barju na vzpodbudo šolskega upravitelja g. Tita Grčarja Bevkovo mladinsko igro s petjem «Bedak Pavlek». Nastopilo je v raznih vlogah nad 30 učenec in učenk, ki se jim je številna publika na koncu vsakega dejanja zahvalila za njih posrečeno izvajanje z burnim plaskanjem. Moralni in zlasti gmotni uspeh igre je bil prav lep, tako da bo mogoče obdarovati za Miklavža revno barjansko dečo z najpotrebnejšo obleko in obutvijo, kar je bil tudi namen prireditve.

u— Miklavžev večer ljubljanskega Sokola se bo vršil kakor običajno vsako leto tudi letos v društveni telovadnici v Narodnem domu 5. decembra, in sicer ob 5. dopoldne za dečo, ob 8. zvečer za odrasle. Vstopnina popočne za odrasle 5 Din, za dečo 3 Din, zvečer 10 Din; po Miklavževem nastopu prosta zabava in ples. Darila se bodo sprejemala v nedeljo 4. decembra od 10. do 12. dopoldne ter od 3. do 5. dopoldne, v ponedeljek pa od 10. dopoldne do 4. dopoldne. Letos se bo pojavil svesti Miklavž v društveni telovadnici s posebno silainim in mnogobrojnim spremstvom ter bo sokolsko dečo bogato obdaril. Ljubljanski Sokol je naročil letos za Miklavža nov, dragocen preston in je tudi za ostalo spremstvo dočleni preston razkošno in popolnoma na novo opremlj.

u— Zdrni dnevi Pompejev. Namesto večerj odnadle predstave drugega dela tega veleslavnivega zgodovinskega filma se ponavlja ta danes v prostorih kina Matice ob 14.30 uri. Opozorjamo cenjeno občn-

Dragi sveti Miklavž,
tudi jaz te prosim za
lep zavoj,

ker vem, da je to fina stvar, boljša in zdravejša kot čokolada in vse sladkosti, pa se mi zato tako dopada. Gosp. učitelj pravi, da je

OVOMALTINE

tudi zelo zdrava, pa jo deca lahko vsako jutro in popoldne uživa namesto kave in mleka.

Z Ovomaltinom dobim tudi jaz rdeče lice, postal bom jačji, kot so drugi dečki, katerim si Ovomaltine prinesel lansko leto, kar bo moje mamico zelo veselilo.

Dobite jo v vseh lekarnah, drogerijah in boljših delikatesah. 100 gr 18.50, 250 gr 36.25 in 500 gr. 63.25 Din.

Dr. A. Wander, d. d. Zagreb.

stivo na ta izredno lepi film, ki je dosegel ob priliki svojega predvajanja v Ljubljani ogromen uspeh, saj so bile vse dozdane predstave skoro do zadnjega prostora razprodane. Film nam nudi toliko užitka ob prelepih scenah, zlasti v zadnjem delu, da ga z mirno vestjo publiki kar najtopije priporočamo.

30. XI. 1927 ob 20. uri

Telovadna akademija
Ljubljanskega Sokola Narodni dom.

u— Ljubljanski Sokol opozarja na svojo telovadno akademijo, katero bo priredil v sredo 30. t. m. točno ob 8. zvečer v društveni telovadnici v Narodnem domu. Predprodaja vstopnic v Narodnem domu v društveni pisarni dnevno med uradnimi urami od 6. do 8. zvečer.

u— Napredno izobraževalno društvo za dvorski okraj bo priredilo prihodnje predavanje v torek 29. t. m. ob 8. zvečer v Kazini II nadst. Predvalja se bo film «Skozi Bosno» in «Lov na tropске živali». Vstop prost. Člani in prijatelji vabljani.

u— Podporno društvo slepih. Poteklo je sedmo leto, odkar smo si slepci ustanovili potrebno Podporno društvo slepih. Pri tej priliki se zahvaljujemo vsem našim dobrotnikom, na katerih, število smo ponosni, in jim prosimo, da ostanejo še nadalje naklonjeni nam, na bednejšim in najpotrebnejšim. Vse one pa, ki niso imeli priložnosti, da bi se nas spomnili, prosimo, da to še store in se nas spominjajo ob vsaki priložnosti. — Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

u— Tekma lovskih psov brakov in brakov jazbečarjev se bo vršila v četrtek 1. decembra v Medanskem hribu pri St. Vidu nad Ljubljano v lovišču gosp. Šteplca ob vsakem vremenu. Sestanek posestnikov omenjenih psov in lovcev po prihodu jutranjih vlakov iz Ljubljane in Gorenjskega, ob pol 8. uri v Cirmanovi gostini v Mednem. Kjer bo tudi smotra lovskih psov, določa.

Nenadkriljiva Eau de Cologne Chypre
Bourjois Paris

Kdor ne ve,
da plačujem kože vseh

vsi d. v. a. —
č. n. —
najlažje
izgub
lepe dohudeke.

nih za tekmo. Posestniki dobrih in lepih brakov, udeležite se tekme, za tekmo so tudi lepa darila. — Klub ljubiteljev brakov.

u— Drobna policijska kronika. Nedelja je bila izredno živahna tudi v kriminalnem pogledu. Prijavljenih je bilo več tatvin in vlomov. Tatovom je prišlo vse prav; 2 nji mi so šli gotovina, obleka, čevlji, razne jestvine in drugo, kar jim je prišlo pod prste. Ker se je mnogo popivalo, seveda niso bili redki pretepi, mali nastopi raznih družb ter slični dogodki. Nekaj goslinčarjev je bilo ovadenih zaradi prekrščenja policijske ure.

u— Oslabela na cestli. Predsnočnim se je zgrudila nasproti stolnice na tla mlada ženska. Okrog oslabele ženske se je v hipu zbrala večja množica ljudi, ki so ugibali kaj se je zgodilo nesrečnici. Med pasanti se je raznesla vest, da je mlada ženska na porodu. Prišel je kmalu rešilni voz, ki je napol omedlelo žensko odpeljal v bolnico. Kakor se je pozneje doznalo, ženska, po imenu Stefanija K., ni bila porodnica, marveč se je zgrudila zaradi nenadne slabosti.

u— Pretepi in poboji. Policijski organi so imeli v nedeljo obilo posla z raznimi vročerkvneži, ki so se opogumljeni po zavžitih pišči spravili v raznih gostilniških lokalih drug nad drugega. Do izredno vroče ga in krvavega pretepa prišlo okrog 21. ure med dvema mladima fantoma v Skofljev kleti Pred Skofljo. Pri mizi je sedelo več kletarjev. Ki so popili že 10 litrov vina. V klet je prišel tudi 18 letni Miha B., hlapec pri nekem posestniku v Stepanil vasi, ki se je vsedel k sosedni mizi. Med njim in tovarišem brezposelnim, 21 letnim hlapcem Josipom P., je prišlo čez čas zaradi nekega dekleta do prerekanja. Navsezadnje sta drug drugega pozvala na korajžni odhod v vožo, kjer se je med njima razvil pretep. Na klic na pomoč so v temno vožo udrli tudi ostali. Na bojišču sta slednjič ostala samo Jože in Miha, prvi s prežeranim zapetjem ter veliko rano na licu, drugi pa z razcepljenim ušesom. Ker sta oba močno krvavela, sta bila prepehljana z rešilnim vozom v bolnico, kjer ju je zdravnik obvezal. Nato sta bila oba zopet izročena policiji. V ponedeljek zjutraj sta bila zasljučana, a sta bila zaradi oslabelosti pozneje zopet oddana v bolnico.

u— Lov za vlomilcem v Kolodvorski ulici. Kakor je že znano iz «Ponedelkca», je bil v nedeljo-popoldne izvršen v Kolodvorski ulici drzen vlom v izločeno omarico Mikličeve menialnice. V omarici se je nahajalo za okrog 200 Din raznih valut. Polica je osumila kot storilca bivšega Mikličevega hlapca 20 letnega Josipa K. iz

Mladost in ljubkost.

se dasta dolgo ohraniti. S stalnim negovanjem z nivoa-cremo se prepreči razpokane kože na obrazu ter odstrani lise. Nivoa-crema vsebuje Eucit, subetan, ki poživlja funkcije kože. Vendar samo

Nivoa-crema.

Smartna ob Savi. Fant je bil včeraj dopoldne aretiran, vendar zanika vsako krivdo. Tudi uvedena preiskava doslej še ni dognala mčesar pozitivnega.

u—Nogavice najcenejše pri Dobecu Prok Škofijo 15. 188

Iz Maribora

a—Nemška kandidatna lista v Mariboru. Za občinske volitve v Mariboru je bila vložena sledeča nemška kandidatna lista pod firmo »domaća gospodarska lista«: 1. dr. Lothar Mühleisen, 2. Julius Pfirmer, 3. Johann Sirak, 4. Karol Robaus, 5. dr. Karl Kieser, 6. Josef Lapornik, 7. Josef Beranič, 8. Anton Birgmayr, 9. dr. Hanns Schmidler, 10. Rudolf Blasnik, 11. Albert Holler, 12. Franz Pichler, 13. Franz Reicher, 14. Vilhem Wregg, 15. Anton Jellek, 16. Ignaz Tischler, 17. Karl Stolschek, 18. Franc Vogrin, 19. Otto Wiesthaler, 20. Franz Sorko, 21. Anton Oslag, 22. Herman Frisch, 23. Mr. Emil Seignemartin, 24. Hanns Jun. Pelikan, 25. Johann Supantschisch, 26. Karl Zahrbuckner, 27. Emil Eisel, 28. Rupert Eissl, 29. Alfred Formacher, 30. dr. Fritz Scherbaum, 31. Gustav Scherbaum, 32. dr. Leo Gozani — Marquis, 33. Oskar Matzl, 34. dr. Hermann Wiesthaler, 35. dr. Rudolf Franz, 36. Friedrich Grilleto, 37. Rupert Welley, 38. Franz Kreinz, 39. Karl Nasko, 40. Karl Hoschitz, 41. Janko Lorber. — Namestniki: 1. dr. Albert Leonhard, 2. Samuel Fröstner, 3. Anton Skube, 4. Oswald Baum, 5. Josef Stradner, 6. Franz Neger, 7. Alfons Sirk, 8. Alois Schmied, 9. Gustav Bernhard, 10. Anton Brauer, 11. dr. Oskar Orosel, 12. Peten, 13. Felix Bidefeld, 14. dr. Otto Badl, 15. Julius Fischbach, 16. Vinzenz Seiler, 17. Josef Waidacher, 18. Rudolf Novak, 19. Viktor sen. Hausmaninger, 20. Franz Stachel, 21. Ferdinand Pamberger, 22. dr. Edmund Kupnik, 23. Ernst Gert, 24. Josef Riha, 25. Josef Sagai, 26. Felix Novak, 27. Leopold Ambrosch, 28. Roman Pelikan, 29. Wilhelm Lininger, 30. Emmerich Roba, 31. Johann sen. Pelikan, 32. Benedikt Lakner, 33. Franz Rath, 34. Felix Novak, 35. Karl Bidefeld, 36. Ferdinand Rogatsch, 37. Isidor Novak, 38. Franz Schusterich, 39. dr. Otto Blanke, 40. Mr. Max König, 41. Franz Tschelch. — Predstavniki liste za volilni odbor: Kreinz Franz, na volišču 1. Nasko Karl, na volišču 2. dr. Badl Otto, na volišču 3. Hausmaninger, na volišču 4. dr. Wiesthaler Hermann, na volišču 5. dr. Kieser Karl, na volišču 6. Albrecht Wilhelm na volišču 7. Schindler Hermann, na volišču 8. dr. Schmiederer Hanns, na volišču 9. Sirk Johann, na volišču 10. Blasnik Rudolf, na volišču 11. Hendecker Franz. — Namestniki liste za volilni odbor: Kolletnig Hubert na volišču 1. Seiler Fritz, na volišču 2. Hauswirth Josef, na volišču 3. Bernhard Werner, na volišču 4. Vogrin Fr. na volišču 5. Hoschitz Karl na volišču 6. Lapornik Josef, na volišču 7. Ambrosch Leopold, na volišču 8. Wallner Josef, na volišču 9. Braunetzer Andreas, na volišču 10. Weith Karl, na volišču 11. Hofer Siegfried.

a—Sokolsko društvo bo priredilo na predvečer narodnega praznika 30. t. m. ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma akademijo. Prireditelj je vstopnice prosta.

a—Nekaj pripomb k prometu z mestnimi avtobusi. Promet z mestnimi avtobusi je v najlepšem razvoju in je podal življenju v mestu čisto novo lice. Kadar bo izpopolnjen, bo popolnoma in uspešno nadomestil tramvaj, o katerem so sanjari Mariborčani čez desetletja. Seveda pa kaže dosežani predmet gotove pomanjklivosti in napake, kakor je pri vsakem podjetju spočetka navadno, ki se pa pri dobri volji dajo z lahkoto odpraviti. Predvsem si žele vsa predmetna avtobusna zveza z mestom, čemur se bo odpopmoglo šele, ko pridejo naročeni novi avtobusi. Samo po sebi umetna zahteva obstoja je, da šoferji poznajo postaje, na katerih morajo ustaviti, ker se ponavljajo primeri, da vozijo kar naprej, ustavijo šele sredi proge in pustijo potnike capljati po blatni cesti nazaj, ker so jih predaleč zapeljali. Tudi se ne bi smeli ponavljati primeri, da šofer v zadnjem trenutku določi smer vožnje, da bi ugodil posameznikom, drugi potniki pa se morajo zraven voziti po cestah, kjer nimajo nobenega opravila. Predpogoj vsake redne vožnje je brez dvoma točen vojni red; za posamezne proge naj bo bodisi za odhod z glavnega trga ali od konca proge točno določen čas odhoda avtobusa, ki se po dosežanih izkušnjah že da ugotoviti. Potem bo občinstvo moglo z avtobusi računati in ne bo vožnja odvisna le od golega slučajja, da se je na postajališču izjemoma pojavil avto takrat, ko baš greš mimo. Na glavnem trgu bi se moralo paziti na medsebojno zvezo, da ti avto kakor nalašč ne odpelje v trenutku, ko se pripeleš z drugim in hočeš prestopiti. Zveza z vlaki se mora brezopojno vzdrževati od pol 7. ure zjutraj do dvanaeste zvečer.

Iz Celja

a—Sestanek članov kr. org. SDS za Celje mesto bo v sredo zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. Začetek ob 8. zvečer.

a—Članski sestanek kr. org. SDS za okolico je danes v torek zvečer ob 8. v gostilni Wilson v Gaberju.

Iz Kranja

a—Mesto Kranj in slovensko vseučiliško vprašanje. Zanimivo je, da je naše meščanstvo igralo v borbi za slovensko univerzo veliko zgodovinsko vlogo. Aprila 1. 1848. v eri »pomladi narodov« je bil kranjski občinski zastop prv, ki je poslal takratnemu deželnemu zboru petico, v kateri je zahteval tudi ustanovitve slovenske univerze v Ljubljani. Ta zgodovinski dogodek je omenil na nedeljskem manifestacijskem zborovanju v Kranju mestni župan g. Ciri Pirc in isto povdarja tudi resolucija.

Iz Novega mesta

a—Brutalno postopanje z živino. Neki tukajšnji mesarski pomočnik je gnil te dni mladega koštruna v mesto. Da si olajša delo, ga je privezal za kolo in vozil v najhitrejšem tempu. Ker je žival radi prehudega tekanja omagala, je ustavil kolo in jo za čel neumljeno pretepali, tako da je uboga žival na voč krajih močno krvavela. Nato je žival ponovno privezal za kolo ter drvel z veliko naghno proti mestu. Videti je, da bo treba z zelo ostrimi odredbami nastopiti proti onim, ki na tako brutalen način trpinčijo živino.

a—Iz delovanja naših gasilcev. Dospela so odklivanja naših gasilcev, 15 po številu, ki se bodo odklivanjem izročila ob priliki svečane gasilske prireditve v Sokolskem domu. Gasilsko društvo je prejelo te dni motorno brigadno, s kakršno se dosega ponašata edino Ljubljana in Kranj.

a—Velik sejem v Novem mestu se bo vršil danes 29. t. m.

a—Odredba okrajnega zdravstvenega oblasti, da se ne sme udeleževati mladina do 20. leta prireditve zaradi nevarnosti razširjenja škrlatinke, ostane v veljavi samo do 30. t. m.

Iz Matlike

a—Volitve v mestni gospodarski odbor. V kratkem se bodo vršile volitve v mestni gospodarski odbor kot posebne mestne korporacije. Naši kandidati so gg.: Julij Kopinič, gostilničar; France Weiss, usnar, in Ivan Črnič, posestnik. Namestniki: Fran Molek in Anton Slobodnik, oba posestnika.

a—Na občnem zboru podružnice Kmetijske družbe so bili izvoljeni za delegate na glavnem občnem zboru Kmetijske družbe gg.: Martin Bajuk, Dako Makar in Ivan Malešič ml.

a—Težka nezgoda pri padcu. Ko se je vračal iz mestne kladnice posestnik g. Ivan Črnič, je radi teme padel v jarek in se težko poškodoval na kolenu desne noge in na prsih. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji.

Iz Trnovoli

a—Torbič z denarjem izgubljen. Ga. Marija Potočnikova je izgubila na poti od rudniškega konzuma do stanovanja v Petelinovi vasi usnjato torbičo, v kateri je imela vsi mesečno plačo. Pošten najditelj naj vrne torbičo z denarjem proti visoki nagradi v rudniškem konzumu. Gospa je vdova in brez premoženja ter mora skrbeti za dva nedolna otroka.

a—Protestni šol proti okrnitvi univerze se ni mogel vršiti, ker občinstvo ni bilo pravočasno obveščeno, kje in kdaj naj bi se vršil ta shod. Za shod je vladalo v vseh slojih veliko zanimanje in bi bila udeležba gotovo tako velika kakor pri nobenem drugem shodu. Trbovlje kot industrijski center se zaveda važnosti te naše najvišje prosvetne institucije. Dasiiravno se shod ni vršil, vendar lahko z mirno vestjo trdimo, da se vse trbovljsko perhalstvo brez razlike stanu in političnega naziranja pridružuje potestu ostale Slovenije ter protestira proti vsaki najmanjši okrnitvi naše univerze.

a—Pretep v Hrastniku. Pretepi v vinjenem stanju se vedno bolj širijo. Ko je šlo pred dnevi ob 3.30 uri v pijanem stanju nekaj rudarjev z veselice pri Logarju domov, se je vnel na cesti blizu Plaznikove gostilne preprij, v katerem je bil težko ranjen rudar Franc Guzej, ki je dobil udarec z motiko po glavi. Poleg Guzeja je bilo še več rudarjev ranjenih, vendar le lahko.

a—Občini Dol so priklopihi katastralne občine Marno, Sv. Jurij in Sv. Stefan. K omenjeni občini gravitira tudi Sv. Lenart in del Studencev. Dasi je zaprosila k. o. Dol in Hrastnik, da se priklopi Dolu tudi Sv. Lenart in del Studencev. se prošnji iz gotovih razlogov ni ustreglo.

a—Posvetovalnica za matere v Hrastniku se je preselila iz rudniške bolnice v pritličje občinske hiše. Danc prične posvetovalnica poslovati že v novih prostorih.

a—Leger v steklarni. Med steklarni v steklarni so se pojavili trije primeri legarja. Bolniki so že v občinski izolirnici. Ukrenilo se je vse potrebno, da se legar ne razširi.

Iz Zagorja

a—Sokolsko gledališče je v soboto ob veliki udeležbi in v splošno zadovoljnost občinstva vpriporilo Golarjevo »Vdovo Rošinko«.

a—Nezgoda. Strojnik N. K. iz Zagorja je šel te dni mimo Joštove žage, kjer so se nahajali konji. Ničesar hudega slučaj je korakal mimo njih. Tedaj ga je nenadoma zagrabil konj za desno roko, mu raztrgal srnjico in ga lahko ranil.

a—Udruženje volnih invalidov se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli do lepega uspeha predstave »Školjka«. Zlasti se zahvaljuje Sokolskemu društvu, ki je brezplačno dalo na razpolago dvorano, in igralcem Senti-jakobskega gledališkega odra, ki so igro brezplačno vpriporili in s svojim umetniškim izvajanjem pripomogli do izrednega uspeha. Iskrena hvala vsem.

Naša zunanja trgovina

Naš izvoz v oktobru. Generalna direkcija carin je objavila statistiko našega izvoza v oktobru. V tem mesecu smo izvozili 361.457 ton v vrednosti 645.725.620 Din napram 418.944 tonam v vrednosti 818.660.715 Din v oktobru preteklega leta. Čeprav se je izvoz napram prejšnjim mesecem znatno dvignil in v oktobru dosegel najvišje stanje v tekočem letu, v mesecu preteklega leta, in sicer po vrednosti zaostaja za izvozom v odgovarjajočem isti za 21 %, po količini pa za 13,7 %. Seveda moramo pri tem upoštevati, da je bil naš izvoz v oktobru 1926 izredno velik.

Glavni predmeti našega izvoza v oktobru so bili: hmelj (37,9 milijona Din), gradbeni les (72,5), svinje (52,4), suhe češnje (52,1), jaja (35), goveda (27,1), sirov baker (20,7), sveže meso (18,9), drva (15,6), sadje (15,5), kašavalski sir (11,8), opij (10,4), fižol (9,8), pšenica (9,6), cement (8,7), železniški hrastovi pragi (7,8), predvilo (6,4) in konji (6,2).

Skoraj ves primanjkljaj uvoza napram oktobru 1926 v višini 173 milijonov Din, je prišlo iz primanjkljaja izvoza žita in moka, ki znaša 156,2 milijona Din. Tako smo n. pr. izvozili le za 9,6 milijona Din pšenice napram 111,5 milijona v oktobru 1926. Tudi izvoz svinj, govejve živine in konj je napram izvozu v oktobru 1926 nekoliko nazadoval, dobič se je znatno dvignil izvoz gradbenega lesa (od 58,7 na 72,5 milijona Din) in drv (od 9,3 na 15,8 milijona Din). Če upoštevamo slabo letino, ki nam onemogoča izvažati žito, tedaj moramo ugotoviti, da se letošnji izvoz v jesenski izvojni sezoni še prilično zadovoljivo razvija.

Razvoj našega izvoza v tekočem letu je razviden iz nastopne tabele (v oklepajih odstotne razlike napram l. 1926):

Povprečno	v milj. Din	v 1000 tonah
I. četrtl.	515,9 (-13%)	354,0 (-5%)
II. "	496,1 (-32%)	357,7 (-27%)
III. "	485,0 (+7%)	376,5 (+8%)
IV. "	529,6 (-2%)	308,7 (-7%)
avgust	582,9 (-10%)	432,6 (+16%)
september	645,7 (-21%)	361,6 (-14%)
oktober	645,7 (-21%)	361,6 (-14%)

Skupaj smo v prvih 10 mesecih t. l. izvozili 3,6 milijona ton v vrednosti 5249,1 milijona Din napram 4,1 milijona ton v vrednosti 6399,4 milijona Din v istem razdobju 1926, tako da znaša primanjkljaj 1150,3 milijona Din.

Naša trgovinska bilanca v septembru visoko pasivna. Istočasno je Generalna direkcija carin objavila tudi podatke o našem uvozu v septembru, tako da nam je mogoče pregledati razvoj naše zunanje trgovine v prvih 10 mesecih t. l.

V septembru smo uvozili 122.618 ton v vrednosti 695.150.286 Din. Napram povprečnemu uvozu v III. četrtletju 1926 (109.979 ton v vrednosti 629,1 milijona Din) se je naš uvoz tudi v septembru znatno dvignil, in sicer po količini za 12,5 %, po vrednosti pa za 10,5 %. Ker je znala vrednost našega izvoza v septembru 582.888.408 Din, je bila torej naša zunanja trgovina v tem mesecu pasivna za 112.661.878 Din.

Največ smo v septembru uvozili bombažnih tkanin (za 106,9 milijona Din), volnenih tkanin (65,8), bombažnega predvilo (41,9), strojev in aparatov (26,6), raznih predmetov iz železa (26,3), sirove kave (18,4), sirovih kož (18), kuhinjske soli (13,3), premoaga (13,2), volnenega predvilo (12,1), železa in polizdelkov iz železa (10,6), železne pločevine (10,6), riža (10,4), električnih predmetov (9,9), vreč (9,2), petroleja (8,1), sirovega bombaža (7,9), prevoznih sredstev (7,4) in ovčje volne (7,3).

V primeri z uvozom v septembru 1926 se je povečal uvoz bombažnega predvilo (za 16,2 milijona Din), bombažnih tkanin (za 13), volnenih tkanin (za 11,7) in sirovega bombaža (za 5,7). Uvoz bombažnih in volnenih tkanin ter bombažnega predvilo se je tudi znatno povečal napram uvozu v prejšnjih mesecih t. l. Znatno povečanje uvoza v septembru je torej v večji meri povzročilo večji uvoz tekstilnih sirovin, kar je v zvezi z ugodno konjunkturo v naši tekstilni industriji, kakor tudi večji uvoz tekstilij samih, kar nam priča, da se naša trgovina v večji meri zalaga za zimsko sezono kakor lani. To povečanje uvoza tekstilij pri znatno povečanju lastni produkciji je značilno za gibanje konzuma v naši državi.

Nastopna tabela nam kaže razvoj naše zunanje trgovine v prvih devetih mesecih t. l. (v milijonih Din):

I. polletje 1926	656,64	630,3	+ 26,1
III. četrtletje 1926	547,3	629,1	- 81,8
I. polletje 1927	500,9	562,6	- 61,7
avgust 1927	485,0	537,8	- 52,5
avgust "	529,6	329,6	- 100,0
september "	582,9	605,2	- 112,3

V prvih 9 mesecih t. l. je znašal naš uvoz 5238 milijonov Din napram 5699,3 milijona Din v istem razdobju 1926, in je torej letošnji naš uvoz nazadoval za 431,4 milijona Din. Naš izvoz pa je v prvih 9 mesecih t. l. znašal 4603,3 milijona Din, tako da je bila naša trgovinska bilanca v prvih treh četrtletjih t. l. pasivna za 634,6 milijona Din.

Stanje Narodne banke 22. t. m. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju od 15. t. m.) Aktivna: kovinska podlaga 471,5 (+1,7), saldo raznih računov (točajne difference deviz) 1170,5 (-71,5), posojila na menke 1307,5 (-6,3), v vrednostne papirje 232,1 (-5,6); pasiva: oblik

Gospodarstvo

bankovcev 5649,7 (-126,7), državne terjatve 341,4 (+88,4), obveznosti po žiru 825 (+10,6), denarni oblik (bankovci, zbirane in državne terjatve 6810,5 (-27,6), razne obveznosti 337 (-22,7). Ostale postavke so ostale nespremenjene.

Ameriške naložbe v Sloveniji

Zastopnik paroplovne linije United States Lines gosp. dr. Ivan Černe izdaja v Ljubljani štirnajstrednik, ki naj dela reklamo za njegove posle. Ime mu je dal »Gospodar«, v oklepaju »The Economist«. V tem listu se peča tudi z raznimi gospodarskimi problemi, tako med drugim z denarništvom. V drugi številki na strani 12. razpravlja o ameriški naložbi denarja v Jugoslaviji. Članek se ne dotika jedra stvari, ampak podtika Zadržani banki, oziroma meni v promoznem namenu razne trditve in dejanja, za katere bo dal odgovore drugje. Da pa ne bo kdo napačno informiran po gosp. dr. Ivanu Čeretu, naj mi bo dovoljeno o naložbah povedati to-le:

Posamezniki lahko v Ameriki razpolagajo s svojim denarjem kakor povsodi. Ker je mnogo naših rojakov precej premožnih in bi s svojim denarjem živeli v Jugoslaviji mnogo boljše kot v Ameriki, je seve želeli v interes našega narodnega gospodarstva, da placirajo svoje denarje v Jugoslaviji, kar bi jim tudi mnogo več neslo, kot v Ameriki. V tem pogledu bo treba precej pouka in propagande v slovenskih ameriških listih.

Podporne zavarovalne jednote, ki imajo precej milijonov dolarjev naloženih v različnih ameriških tako zvanih bondih in v ameriških bankah, bi seve najraje večje svote naložile v stari domovini. Če smo se pred leti s tem pečali, bi to tudi sedaj slo. Ali takrat ni bilo potrebe po denarju... Ameriške poljske podporne jednote pa so n. pr. naložile doma v Poljski nad tri milijone dolarjev. Ker pri transakcijah niso poljski čikaški bankirji nič zaslužili, so s svojim vplivom pri upravi države Illinois izposlovali, da morajo podporne organizacije zadnje čase za vsako svojo naložbo dobiti dovoljenje od pristojnega zavarovalnega komisarja.

Zveza gospodarskih združenj v Ljubljani se je meseca oktobra 1926 obrnila v Chicago na Slov. Nar. Podpor. Jednoto v svrhu take naložbe. Glavni odbor SNPJ v Chikagu je na svoji seji 31. januarja 1927 v načetu pristal na predlog iz Ljubljane in je naročil svojem gospodarskemu odboru, da prouči možnost takih naložb. Na seji 12. julija t. l. je pa glavni odbor SNPJ sklenil naložiti zaenkrat v Ljubljani 50.000 Dol. Zavarovalni komisar je že 40 % te svote dovolil izplačati, za ostalih 60 % pa pride dovoljenje ob potrebi.

Proti sklepu glavnega odbora SNPJ glede naložbe v Jugoslavijo so pa začeli pisati razni ameriški slovenski časopisi, ta iz takih, drugi iz drugačnih motivov. Tudi je eno čikaško društvo iz sklopa SNPJ pod imenom »Francisko Ferrer« vložilo protest proti temu sklepu, češ: »Če smo za to, da denar ostane v deželi, kjer je bil zbran, ker se investira pod boljšimi pogoji kot pa v absolutistični, korumpirani, bankrotirani državi Jugoslaviji.« — Tedaj: naložbe slovenskega ameriškega denarja v Jugoslavijo so mogoče, in želeli je, da bi bile čim obilnejše.

Zalostno pa je, da se najdemo ljudje, ki pod krinko stvarnosti forsirajo nam sovražno namene in pomagajo s tem onim, ki so iz zgolj egoističnih motivov proti tesnejši zvezi izseljencev s staro domovino.

Anton Kristan.

Konkurzna masa dunajske Adriatske Bank A. G. Dodatno k tozadevni notici v nedeljski številki glede tožbe konkurzne mase Adriatske Bank A. G. na Dunaju proti Jadranski - podunajski banki v Beogradu, smo zvedeli še, da je dunajsko trgovsko sodišče tožbo proti Jadranski - podunajski banki radi nepristojnosti sodišča zavrnilo. Pa tudi sicer — ne glede na vprašanje pristojnosti po naših zanesljivih informacijah tožba konkurzne mase proti Jadranski - podunajski banki v Beogradu ni bila utemeljena. Osnovanje Adriatske Bank A. G. Wien, pri katerem je Jadranska banka d. i. Beograd nastopala samo kot pooblaščenec tržaške Banca Adriatica, se je izvršilo popolnoma v redu in novo ustanovljena Adriatske Bank A. G. na Dunaju ni bila v ničemer oškodovana, nasprotno prevzela je od bivše dunajske filijale Jadranske banke Trst popolnoma aktivne posle, ki so obetali lep razvoj novo ustanovljene samostojne Adriatske Bank A. G. na Dunaju. Banka na Dunaju je prišla v težave šele potem, ko je zavod prevzela skupina S. Bronnerja in ko ni Jadranska banka Beograd in Banca Adriatica v Trstu imele nikake udeležbe, niti vpliva več.

Položaj na šateškem hmeljskem tržišču. Na šateškem hmeljskem tržišču (Češkoslovaška) je bilo pretekli teden razpoloženo mirno. Povpraševanje se je gibalo v nekoliko ožjih mejah. Dnevni promet je znašal okrog 50-100 stotov. Zateški srednji hmelj se je plačeval po 1950 — 2050 Kč za 50 kg (65,70 — 69 Din za kg), prvostvni pa po 2200 Kč (74,10 Din) Jugoslovanski tranzitni hmelj (prvostvni) se je prodajal po 1400 do 1500 Kč (47,20 — 50,50 Din). Povpraševanje je bilo samo za prvostvno zeleno tran zito blago, dočim je pri veliki ponudbi ostalo srednjestvno tranzitno blago zanemarljivo. — V oktobru je Češkoslovaška izvozila 47.180 starih stotov hmelja (največ v Nemčijo, Avstrijo in Švedsko), od tega 312 stotov v Jugoslavijo; uvozila pa je 1259 stotov, od tega 118 stotov iz Jugoslavije. Naš uvoz hmelja iz Češkoslovaške je bil torej trikrat večji kakor naš izvoz. Čeprav tu ni upoštevan tranzitni uvoz v Češkoslovaško, vendar so te številke značilne in nam dokazujejo, da naše pivovarne navzile priznani kakovostni šateški hmelj je še vedno uvažajo razmeroma dragi šateški hmelj.

Konkurz Internacionalne kopalske in hotelske d. d. na Bledu. Po predlogu dolžnikovem je bil razglašen konkurz o imovini Internacionalne kopalske in hotelske delniške družbe s sedežem na Bledu. Za konkurznega komisarja je postavljen dr. Jakob Prešern, sodnik okrajnega sodišča v Radovljici, za upravnika mase pa dr. Mirko Triller, odvetnik v Radovljici (prvi zbor upnikov 12. decembra, oglasitveni rok do 31. januarja in ugotovitveni narok 20. februarja).

Dimenzije železniških pragoz za dobove državnim železnicam. Kakor poročajo iz Beograda, je generalni direktor državnih železnic odredil, da se imajo v bodoče navljati le pragi nastopnih dimenzij: 16x36 centimetrov, 2,70 m; 15 x 25 cm, 2,50 m; 14 x 22 cm, 2,30 m; 14 x 20 cm, 1,70 m.

bavljati le pragi nastopnih dimenzij: 16x36 centimetrov, 2,70 m; 15 x 25 cm, 2,50 m; 14 x 22 cm, 2,30 m; 14 x 20 cm, 1,70 m.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave jermen za živanje, do 3. decembra glede dobave jarmškega lesa in svedrov za premog. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 10. decembra ponudbe glede dobave aparata za ločanje trčnih žag. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 13. decembra ponudbe glede dobave delavskih oblik. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 15. decembra ponudbe glede dobave 10.000 m vlečne bakrene elektrovdne žice in 1000 m elektrovdne vrvice. — Vrtili se bosta naslednji oteralni licitaciji: 15. decembra pri komandi dravske divizije oblasti v Ljubljani glede dobave 10.000 kilogramov bele pšenične moka, 16. decembra pa pri kr. redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu glede dobave 14 bidkijev. Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 3000 m² škaturnega traja, do 2. decembra pa glede dobave raznega kovinskega orodja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 2. decembra ponudbe glede dobave 2000 kg olja za osovine, do 3. decembra glede dobave razvodnih plošč in 1000 m jeklenih žičnih vrvi.

Borze

28. novembra

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično živahen. V devizah na New York, London, Trst in Amsterdam je povpraševanje krila privatna ponudba, v devizah na Curih, Prago, Dunaj in Berlin pa je morala intervenirati Narodna banka. Deviza na London se je ponovno dvignila ter je bila zaključena po 277,2.

Na zagrebškem elektnem tržišču se je danes Voja škoda pri čvrstjeji tendenci dvignila za 2 točki. Promptna, kakor tudi kasa se je trgovala po 403, za december pa je notirala 404 — 405 (v Beogradu so bili tečaj nekoliko nižji). Tudi investicijsko posojilo se je okrepilo ter je bilo zaključeno po 85. Med bančnimi vrednotami sta bili čvrstjeji Ljubljanska kredita, ki se je trgovala po 132, in Narodna banka, ki je bila zaključena po 5500. Med industrijskimi papirji pa se je dvignila Trboveljska na 506 — 502,5 (naključji). Ostali tečaji so ostali v glavnem nespremenjeni.

Devise in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22,89 — 22,95 (22,92) Berlin 13,555 — 13,585 (13,57), Curih 1094 do 1097 (1095,5), Dunaj 7,9975 — 8,0275 (8,0125), London 276,8 — 277,6 (277,2), New York 56,64 — 56,84 (56,74), Praga 168,05 do 168,85 (168,45), Trst 308,125 — 310,125 (309,125).

Zagreb. Amsterdam 22,97 — 23,03, Dunaj 7,9975 — 8,0275, Berlin 13,555 — 13,585, London 276,8 — 277,6, New York 56,63 — 56,83, Praga 168,05 — 168,85, Trst 308,41 — 310,41, Curih 1094 — 1097; ameriški dolar 56,175 do 56,375.

Beograd. Pariz 223 — 225, London 276,8 do 277,6, New York 56,638 — 56,838, Milan 308,25 — 310,25, Dunaj 7,995 — 8,025, Budimpešta 9,965 — 9,995, Bruselj 7,925 — 7,955, Bukarešta 35 — 35,5.

Dun

Iz življenja in sveta

Pogreb Joana Bratiana

V nedeljo se je v Bukarešti vršil pogreb pokojnega ministrskega predsednika Bratiana. Pogrebna ceremonija je imela dva dela. Prvi se je izvršil v Bukarešti, drugi pa v Florici, Bratianovem dvorcu, kjer so zemljišča Bratianove obitelji in njena grobnica.

Začetek pogreba je bil ob 8.30 zjutraj. Opelo je izvršil mitropolit iz Jassyja ob asistenci vseh rumunskih vladik in metropolitov. Odgovarjal je zbor bukareške opere, simfonični orkester pa je zavrnil tretjo Beethovno simfonijo. Nato je govorilo 14 govornikov.

Ob 11. dopoldne so se govorji končali. Krsto so dvignili na rame ter jo prinesli na topovsko lafeto. Ulice, po katerih se je spreved pomikal, so bile zagrnjene v črno. Ob straneh ulic je gledala spreved ogromna množica ljudi, vendar je bilo ljudi manj, kakor ob pogrebu kralja Ferdinanda.

Krsta pokojnega ministrskega predsednika je bila ovita z rumunsko trobojnico, pred vozom s krsto pa je šel voz z venci. Med drugimi venci je bilo opaziti venci vladarske rodbine, regentskega sveta, jugoslovenskega kralja Aleksandra, venci tujih kronanih glav, predsednika Češkoslovaške, poljske in francoske republike. Za mrtvaškim vozom so korakali člani pokojnikove rodbine ter njegov brat Vintila, predsednik nove vlade. Kot predstavnik regentskega sveta se je udeležil pogreba princ Nikolaj. Splošno se je opazilo, da je korakala ob obeh straneh povorne orožniška asistenta, ki je tudi spreved zaključila.

Točno ob 12. so dospeli pogrebci na kolodvor, kjer so čakali štirje posebni vlaki. S prvimi so se odpeljali člani kraljeve rodbine v Florico, v drugem se je vozil regentski svet z diplomati, v tretjem se je odpeljala krsta s pokojnikovo rodbino, kmalu za tem pa je šel četrti vlak s poslanci, novinarji in drugimi delegati.

Okoli 3. so prišli vlaki na mesto drug za drugim. V Florici so dvignili krsto na rame kmetije in jo položili na kmečki voz, v katerega je bilo vpreženih 6 belih volov. Voz je bil okrašen s smrečjem, pokrit pa z rumunsko zastavo.

Posebno gniljiv je bil prizor, ko je dospel pogrebni spreved na Bratianovo posestvo v Florico. Bratianovi krsti se je približal 105 letni stari, ki služi na posestvu Bratianove obitelji že iz davnih časov. Ta kmet je nosil na svojih ramah že krsto Bratianovega očeta, z ministrskim predsednikom Bratianom pa se je igral, ko je bil še otrok. Ta stari se je uvrstil sedaj med one, ki so nosili rakev in je celo pot mlo plakal.

Pogrebna scena v Florici je bila nema. Na balustradi grobnice je dočakala

pogrebce kraljica Marija s princem Nikolajem in tremi dvornimi damami. Ko so spuščali rakev v grobnico, je kraljica bridko zajokala. Grmeli so topovi, ob 4. in pol pa je bila ceremonija končana. Ko so polagali krsto v grob, so letali nad Florico aeroplani, ki so metali na zemljo vence.

De Beaumarchais

novi francoski poslanik v Rimu.
(Glej poročilo med brzojavkami.)

Živel sv. Birokracij

Kuriozen dopis je te dni dobil neki posestnik iz okolice Draždan v Nemčiji. Po pošti mu je bil namreč poslan davčni nalog za plačilo 20 pfenigov davka (2.70 Din). Davčni urad pa se je najbrž bal, da ubogi posestnik te velikanske vsote ne bo mogel naenkrat poravnati, zato mu je vnaprej dovolil izplačilo davka v treh obrokih, in sicer bi bil moral plačati 10 pfenigov takoj, ostane pa v dveh obrokih po pet pfenigov. Ta davek mu je bil odmerjen za leto 1927.

Se bolj se je posestnik začudil, ko je nekaj dni kasneje dobil nov nalog za poravnavo davka za leto 1928. ki je takisto znašal 20 pfenigov. Tudi za to izplačilo so mu bili dovoljeni štirje obroki po pet pfenigov. Najkurioznejše na vsej zadevi pa je, da je sama poštnina za oba davčna naloga znašala prvič 15, drugič pa 8 pfenigov. Naši čitatelji si torej lahko sami izračunajo, koliko bi bilo ostalo za častivredni erar, če bi moral sam plačevati še poštnino...

Izraba premogovega prahu

Družba Maryland Drydock v Baltimoru (Usa) je pogodila zanimiv način kurjenja parnih kotlov, ki je baje silno ekonomičen. Prvi poskus se je vršil s parnim kotlom na ladji Mercer, kjer so zažgali premog, ki je bil tako fino zdrobljen kakor moka. Poskus se je silajno posrečil. Toplota, ki jo je proizvajalo to gorivo, je baje znatno večja od one navadnega premoga, vrh tega pa se je mnogo prihranilo tudi na kurivu. Premogov prah v trenutku zgore, pepel pa pade na rešetko, kjer ga s raznimi pripravami avtomatično odstranijo. Strokovnjaki omenjene ameriške družbe trde, da je za proizvodnjo iste energije poraba kuriva za eno tretjino nižja kakor pri uporabi Dieslovega motorja.

Slične naprave so že dolgo časa v rabi v Gornji Šleziji in tudi drugod, toda poskus, ki smo ga gori omenili, je prvi te vrste. Na ladjah namreč dosedaj še niso uporabljali premogovega prahu za gorivo. Da se ta sistem obnese, je važno le, da mora biti premogov prah zelo fino zdrobljen.

Pomen ameriškega izuma leži pred-

vsem v tem, da je z njim mogoče do- celia izrabiti kuriva, ki dajejo sicer malo kalorij in od katerih ostane obilica pepela.

Plesna dvorana v zraku

Pred nekaj dnevi si je angleški ministar za zračni promet ogledal gradnjo ogromnega zrakoplova, ki bo vseboval pet milijonov kubičnih čevljev plina. Ogromna zračna ladja, ki bo v kratkem dograjena, bo skoraj dvakrat tolikšna kot njen bratec Zeppelin, ki bo vozil med Evropo in Južno Ameriko.

Gondola pod ogromnim trupom angleškega zračnega orjaka bo razdeljena v 4 nadstropja. V najspodnjem delu bodo navigacijski in kontrolni prostori. V drugem nadstropju bo stanovanje za 50 mož posadke. Tretje nadstropje pa bo nudilo udoben stan za sto pasažirjev. Četrto nadstropje bo dovolj veliko za obsežno kuhinjo in obednico, v kateri bo prostora za 50 lakotnikov, ki bodo po obedu lahko zaplesali. Jedilnica bo namreč tako urejena, da bo služila tudi za plesno dvorano. Velika prostorna steklena veranda, ki se bo vila okoli četrtega nadstropja, bo nudila pasažirjem diven razgled in povod za razmišljanje, kako ničev se vidi v zraku vse tisto, kar izgleda na zemlji veličastno samo zategadelj, ker je našim očem preblizu.

Avstrijske študentke

Glasom avstrijskih statistik štejejo dunajska, graška in innsbruška univerza skupno 2214 visokošolk ali približno eno petino števila moških slušateljev.

Od teh 2214 visokošolk študirata le dve teologiji, kar bi bilo povsem razumljivo. Težje pa je razumeti, da sta se pravnemu študiju posvetili tudi samo dve visokošolki. Medicinska predavanja je vpisalo 424 dijakin, vse ostale, to je nad 1500 glav, pa se ogrevajo za filozofijo.

Vrlo interesantna statistika, zlasti za sociologe.

Poročena

Aleksander Zubkov in njegova žena Viktorija, sestra bivšega nemškega cesarja Viljema, po končanih cerkvenih obredih.

Vojna proti poljubu

Higieniki so začeli križarsko vojno proti poljubu.

«Vsakič» pravijo, «kadar se dve ustnici združi k poljubu, imajo mikrobo svoje veselje: zakaj pri vsakem poljubu se preseli z enih ustnic na druge 80.000 teh mikroskopskih bitij».

Na Dunaju se je že osnovala «Liga za pobijanje poljubov». In ker sleherna akcija izživa reakcijo, se je kakopak nemudoma osnovala protiliga, ki je začela proti sovražnikom poljuba ostro ofenzivo. Zdi se, da ima slednja liga — več izgledov na uspehe, ker jo podpira domala ves dunajski tisk.

Ljubavni roman japonskega princa

Japonska vlada je poslala vsem listom naslednji komunikat:

«Svarilo vsem lastnikom listov in novinarjem! Tem potom vas obveščamo, da je objavljane kakršnihkoli vesti, našašojih se na nedavno srečanje princa Higaši Kumija in neko francosko damo v Jokohami, strogo prepovedano in bo vsaka kršitev te prepovedi kaznovana.»

Ta lakonični komunikat se očitno nanaša na ljubavno razmerje nekega princa iz japonske cesarske rodbine z neko Francozinjo, ki se je začelo pred nekaj leti v Parizu, končalo pa nedavno v pristanišču v Jokohami. Podrobnejših podatkov o tej interesantni aferi seveda ne moremo priobčiti, ker se japonski listi strogo drže prepovedi, ki jo je izdala njihova vlada.

«Pravite, da je volna, zakaj pa ima po tem značko »bombaž«?»

«O gospa, le zato, da ostrašimo molje.»

× Medeni tedni. Mladi poročenec: «Ta koj po poroki, sva sedla v avtomobil in se odpeljala...» — Prijatelj: «In kaj sta prebila medene tedne?» — Poročenec: «V bolnici!»

× Pet milijonov avtomobilov bo po izjavi predsednika «General Motors Co.» J. Raskoba izdelala ameriška industrija drugo leto, ko začne obratovati nove Fordove tovarne. Raskob meni, da ta številka še ne znači visoke ameriške kapacitete. Letos so doslej ameriške avtomobilске tvornice producirale tri in pol milijona motornih vozil.

Sport

Steeple-chase Gradjanskega na 3000 m

Lep uspeh slovenskega sportnika Wallnerja (SK Ptuj)

Gradjanski je v nedeljo priredil steeple-chase na 3000 m. Startalo je 14 tekačev. Ti teki stavlajo na tekače precejšnje zahteve. Glavna ovira nedeljanskega teka je bila dolga in globoka jama, ki je bila napolnjena z vodo, ki je segala tekačem nad kolena.

Zmagal je Predanič od ASK-a v 12 min. 26 sek. Lep uspeh je dosegel Wallner od SK Ptuj, ki je v 12.42 dospel kot drugi na cilj. Wallner je star komaj 17 let. Ko bo izboljšal svoj stil, bo brezdvomno spadal med naše najboljšje tekače na dolge ozirno srednje proge. Tretji je bil Haskovec Vujkovič v 12.44.2.

Od moštvi je zmagal Hašk z 12 točkami pred Askom (14) in Marathonom (19). Zmagovalno moštvo je bilo sestavljeno sledeče: Vučkovič, Zinaja, Valentekovič, Stianin in Schaffer.

Službene objave LNP. (Iz seje kazenskega odbora dne 25. novembra.) Vsled prestopkov pri tekmah dne 30. X. t. l. v Trbovljah se kaznujejo: igr. Cestnik L. (SK Trbovlje) po § 14. k. pr. z enoletno zabrano igre od 13. XI. 1927 do 13. XI. 1928; igr. Kuhar (SK Trbovlje) po § 16. k. pr. z osemmesečno zabrano igre od 13. XI. 1927 do 13. VII. 1928; igr. Šprejce F. (SK Amater) po § 16. k. pr. s trimesečno zabrano igre od 13. XI. 1927 do 13. II. 1928; igr. Lazič E. (SK Amater) po § 25. k. pr. z enomesečno zabrano igre od 29. XI. do 29. XII. t. l.; igr. Pintarič I. (SK Trbovlje) po § 15. k. pr. s trimesečno zabrano igre od 29. XI. 1927 do 29. II. 1928. — Glede obeh prizadetih klubov se odstopi akt upravnemu odboru v nadaljnjo postopanje. — Vsled prestopkov pri tekmah dne 16. X., 23. X. in 30. X. se kaznujejo: igr. Oman (SK Svoboda M.) po § 25. k. pr. s stroгим ukorom; igr. Brumen M. (SK Ptuj) po § 25. k. pr. z enomesečno zabrano igre od 29. XI. do 29. XII. t. l.; igr. L. Loschnigg (Rapid) po § 18. k. pr. s trimesečno zabrano igre od 5. XI. do 5. II. 1928; igr. Laznička (SK Maribor) po § 18.

„BLAUPUNKT“ RADIO

Uživajte se povsod ter drit:
IDEAL - WERKE. SUBOTICA.
Vukovičeva ulica 32/c.

k. pr. z dvomesečno zabrano igre od 5. XI. do 5. I. 1928. — Tajnik II.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Danes ob 19. trening vseh nogometašev v telovadnici Srednje tehnične šole. Slednji igralci: Uršič, Vindiš, Turkovič, Korčec, Brvar, Prtvišek, Tarter, Kramer naj se zglasijo tekom tega tedna od pol sedme do sedme v klubskem tajnistvu. — Načelnik.

ASK Primorje (kolesarska sekcija). Danes ob 19. trening v telovadnici v Srednji tehnični šoli. Točno in vsil! — Tajnik, SK Jadran, Danes ob 20. uri seja prireditvenega odbora za Miklavžev večer, v Narodni kavarni. — Predsednik.

ZSK Hermes. ZSK Hermes priredi za svoje članke in prijatelje kluba v ponedeljek dne 5. XII. ob 20. Miklavžev večer v hotelu Bellevue. — Odbor.

ZSK Hermes. Seja u. o. se vrši v srcu do 30. t. m. ob 20 pri Kmetu. Prosim za polnoštevilno udeležbo. — Tajnik.

Naši onstran granic

p— Tržaški občinski načelnik pri Turatiu. Velike skrbi tarejo tržaškega podeštata Archa. Par velikih šolskih poslopij bi rad postavil in velik vodovod bi rad zgradil, da bi bilo mesto preskrbljeno s pitno vodo. V te svrhe treba denarja, pa precej! Arch išče ogromno posojilo. Parkrat je bil radi tega že v Rimu in sedaj je zopet tam, pa hodi po fašističnih in ministrskih uradih ter jadicuje, da Trst potrebuje posojila, pa nujno. Da bi njegove prošnje kaj izdale, je vzel s seboj fašističnega tajnika Kobola, ki ga podpira v njegovem prizadevanju. Bila sta tudi pri generalnem fašističnem tajniku Tuzio interesira za vse probleme, ki se tičejo Trsta in obmejne pokrajine. Zelo lepo, ali ratiju, ki je izjavil, da se fašistična stranka tržaški podeštati Arch bi rad zapustil Rim z zavestjo, da Trst sigurno dobi vodovod, ki ga tako nujno potrebuje. »Picollo: pravi, da je vodovod znak civilizacije!»

p— Tečaj za nacionalno propagando je otvoril v nedeljo učitelj Bertolino pri Sv. Luciji. Navzočih je bilo mnogo učiteljev. Bertolino je dokazoval, kako nujno je potreben tak tečaj ob svetih mejah domovine. Vsi učitelji morajo biti pravi Italijani in fašisti, ki bodo zajemali navdušenje za propagando iz kulturnega vira velikih Italijanov. Ravnatelj tolmarske gimnazije Zorzul je predaval o misli starega Rima, katero hoče dovršiti sedanjí fašistični imperijalistični Rim. Take tečaje otvorijo tudi po drugih slovenskih krajih.

p— V Gorici je bilo podanih zopet nekaj prošenj za izpremembo primkov. Kralj bo Cralli, Perhaver Peruzzi, Kojančič Cociani, Komel Comelli, Fischer Pescatori, Čej Zel, Dančević Danelli, Božič Boschi Cijan Ziani, Novotny Novoni, Golobčič Colobini, Kolarčič Colausi, Marinič Marini, Furlan Furlani, Čenčič Cenci, Lutan Luciani, Čekovič Cecconi, Lorenzon Lorenzoni, Gregorič Gregori, Markič Marchi, Battisti Battisti, Culiat Gugliatti, Kavs Causi, Jug Juchi.

p— V Trzinu nestrpno čakajo, da bi se razširilo obstoječe poslopje po že davno odobrenem načrtu, ali baje »genio civile« zavlačuje izvršitev. Šolske razmere so take, da se vrši pouk po turnusu. Občinski načelnik Coccenig urgira rešitev vloge za pričetek dogradbe, pa vselej zaman. Se pač nič ne mudi s šolskimi stvarmi v krajih, kjer ni drugorodnih otrok ali so v nepovršeni manjšini. Za šolo skrbijo danes med Slovenci in Hrvati ali ne v pravem pedagoškem smislu, marveč v raznarodovalne svrhe. To je nujno delo in vršiti je mora obsežno, pa naj stane, kolikor hoče. Italijanski kraji lahko počakajo s svojimi šolskimi željami, sicer je pa v njih za fašistične namene že dovolj šole. Gentile je vendar uredil šolstvo za fašistično vzgojo, ta je v ospredju in pred njo stopa prava šolska naloga v ozadje.

p— Pod najstrožjim nadzorstvom. Vsak korak izobraženih Slovencev v mestih in na deželi je pod najstrožjim nadzorstvom. Orožniki in miličniki imajo predpisano obsežno vohunsko službo. Tudi pisemske tajnosti ni več. Fašistični organi odpirajo pisma. Cen-zura je brezobzirna in polno pisem raztrga ali sežgejo Nekemu odvelniku v Gorici se dostavili odlok za cenzuriranje njegove korespondence.

so najboljšje, najtrajnejše in zato najcenejše.

Vintila Bratiano

novi predsednik rumunske vlade in novovoljeni predsednik liberalne stranke.

Kronanje novega maroškega sultana

Sultan Si Mohamed (na levi na belcu) jezdi v sprevodu v svojo prestolnico Rabat.

C. Phillips Oppenheim:

Milijonar brez denarja

Honerton se je odkašljajal. Zadrega se mu je poznala na obrazu. »Kdaj bi lahko nemoteno govoril z vami?«

»Nu, po delu nimam veliko časa. Kakor hitro opravi, se sestane s svojim dekletom. Ne vem, ali sem vam že povedal, da sem zaročen?«

»Ne pomnim.«

»Da, da. Moja nevesta je začasno strojepiska nedaleč od naše vozarne. Ta vožnja je danes zadnja. Nato imam štiri ure odmora in Frances pride gotovo pome. Dajte, spremite me do končne postaje, če utegnete!«

Omnibus se je odpeljal in je prispel na določeni kraj. Bliss je prekrizal noge, in ko se je ozrl na svojem sedežu, je videl Honerton. Da ga čaka na pločniku. »Nu, zdaj lahko govoriva,« ga je povabil.

Honerton je oprl brezhibno orokavičeno roko na čisto mesto na sprednji strani avtomobila in se je zaupljivo sklonil naprej. »Čujte, dragi Bliss: odkar sem se tistikrat na Strandu ločil od vas, mi je vaša usoda neprestano rojila po glavi. Govoril sem o tej istoriji z nekaterimi stari prijatelji in sem jim nekaj predložil. Nobeden se ni izvil. Freddy Lancaster na primer, ki vendar nikoli ni imel bogvečesa in ki smo ga zmerom dražili, da je stiskač, je položil denar na mizo, še preden smo mu utegnili razpovedati vso stvar, in le z največjim trdom smo odvrnili dekleta, da niso tudi one prispevale.«

»Za kaj gre prav za prav?«

»Za tole: več vaših nekdanjih znancev vam boze skupaj privedi večerjo — dan morate sami določiti — in na koncu vam predado majhen ček — ki ne bo čisto neznan, to vam lahko že zdaj povem — da se lahko izselite v Ameriko, ali pa tudi, da kar pri nas začnete novo življenje, kakor vam bo ljubše. Vsekakor — že Lancaster je to poudaril — bo naše darilo le majhna oddolžitev za gostoljubje in dobroto, ki ste jo izkazali mnogim izmed nas, kadar smo bili v škripih, in — hm — in dokaz, da — hm — in tako dalje.«

Bliss je strmel v mrgolenje na ulici. Inzadaj se mu je zazdelo, da vozijo vozovi vsenavskriž, in obrazi ljudi, ki so hodili mimo, so se zili v eno samo zmešnjava. Honerton se je obširno prižgal cigareto in je nato malce stopil, da bi jo razsopel. »Nu, prijatelj?« je vprašal.

»Ne morem vam veliko odgovoriti — vse to me je tolikanj iznenadilo! Izvolite povedati ostalim, da sprejemam vabilo z največjim veseljem in da bi mi bilo ljubilo — če jim to ni prezgodaj — ako bi se vršila večerja dne devetnajstega decembra.«

»Imenitno! Recimo, ob osmih zvečer v 'Milanskem restoranu'. Naročili bomo, naj nam rezervirajo beneško sobo. — Če vam je prav, dragi prijatelj, se zdajle poslovim. Vi ste menda vajeni tega, a mene takle omnibus preveč pretrse. Evo izvoščeka, ki me popelje nazaj. Ne pozabite: beneška dvorana v 'Milanu', devetnajstega decembra ob osmih zvečer! In — mimogrede: kako pa je z gospodično?«

»Ali jo smem pripeljati s seboj?«

»I kakopak! Prav čedno slavlje vama napravimo. Do svidenja!« Bliss je bil tisti večer neobičajno molčečen, ko je šel s Frances v gostilno.

»Kaj ti je?« ga je vprašala vsa v skrbeh.

»Čudno presenečenje sem doživel. Nekateri izmed tistih, ki sem z njimi prijateljsko občeval, dokler se mi je dobro godilo, nama hočejo privedi večerjo in poslovilno svečanost. Baje so zložili za naju dokaj znatno vsoto. Kako ti ugaja ta novica?«

»Ali si se namenil, da pojdeš drugam?«

»Morda bi bilo najbolje.«

Zamišljeno bi zrla predse. Nekaj mehkega je zasijalo v njenih očeh.

»Na sestri misliš, jeli? Morda bo dovoli, da dava Ruth v pevsko solo in da pošljeva Elsie na jug.«

Pod mizo mu je stisnila roko. »Vse storim, ljubi, kar smatraš ti za koristno.«

»Večerja bo devetnajstega decembra.«

Prestrašeno ga je pogledala. »Za Boga, Ernst! Saj vendar poznaš mojo garderobo — in devetnajstega je prihodnji četrtek!«

Tiho je sedel na svojem mestu in gledal v steno kakor bi jo hotel predreti z očmi. »Prihodnji četrtek!« je ponovil kakor v sanjah.

Zjutraj dne 19. decembra se je prebudil Bliss s čudnim občutkom pričakovanja. S široko odprtimi očmi je ležal na postelji in je gledal okoli sebe. Zdaj, ko je bil dolgo zaželeni trenutek pred durmi, si skoro ni mogel verjeti, da je leto minilo in da je bode konec. Toda njegove misli se niso dolgo ustavljale ob veliki izpremembi, katero mu je obetal današnji dan. Najslajša je bila misel na Frances!

Skočil je s postelje in se je kar moči skrbno oblekel. Nato je prešel svojo garderobo. Imel je dva in trideset šilingov, a sedem jih je bil dolžan za sobo. Poravnal je račun in kmalu po osmih je stopil na ulico. Ko je odprl hišna vrata, se je zaletel v znano postavico, ki je pravkar zvonila.

»Gospa Heathova!« je vzkliknil. »Dobro jutro!«

Inozemna veletrgovina vinom prima u stalnu službu dobro izvrštanog kupovaoca te poznavaoaca naravnih jugoslavenskih vina

(banatskih, štajerskih, hrvatskih, dalmatinskih i srpskih).

Reflektanti treba da dokažu svojo sposobnost za samostalno vođenje zaliha, da razumijo moderno podumiranje te da su vješiti njemačkom srpsko i rvaškom ez ku u govoru i pismu. Navesti vala reference i dosadašnja službovanja.

Ponude pod šifrom "Samostalnos" na Jugoslovensko Rudolf Mosse d. d., Zbogovac 20 do 5. decembra 1927.

NEMŠKA TOVARNA

SPREJME ZASTOPNIKA, ki je že dobro vpeljan pri železninarjih. — Zastopnik mora voditi skladišče in oddajati blago samostojno. — Lastniki skladišč imajo prednost. Ponudbe je poslati v nemškem jeziku pod »Nemčija« na oglasni oddelek »Jutra«.

12132a

RESTAVRACIJO

na rabotni točki v Beogradu (Terazije) **takoj prodam** Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra«.

Zahvala.

Za smpatije, izkazane nam ob prihiti smrti nepozabne nam matere in stare mame, gospe

Tekle Hubadove

bojisti s sramni besedam, za udeležbo na pogrebu ali pa s polonivjo pri krasnega cveta in vencev se na pršerčneje zahvaljujemo.

V Ljubljani dne 24. novembra 1927.

Dr. Fra. Hubad, rodbina dr. M. Zarnkova.

Ureje Davorin Ravljen. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezerček. Za inzeratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vse v Ljubljani.

Lujiza Hafner roj. Demšar

danes, v ponedeljek 28. t. m., previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb preblage pokojnice se bo vrši v torek 29. t. m. ob dveh popoldne iz državne pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v Ljubljani in v železnikih.

V Ljubljani, 28. novembra 1927

Globoko žalujoča:
Milka poročena dr. Val. Rožičeva, hči in vse ostalo sorodstvo.

Sledeče srečke drž. razredni loterije kuiljene pri Zadrudni hranilnici r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 19 so bile izžrebane dne 24. 25. in 26. t. m.

Din 2000 so zadele srečke 11.570, 9.302, 5.784, 91.730, 59.374, 87.146, 99.536, 86.306, 20.216, 87.108.

Po Din 500 pa so zadele naslednje številke:

14.126,	14.114,	5.742,	15.459,	15.484,	30.937,	40.556,	53.444,	66.660,	66.658,
91.782,	91.724,	8.041,	9.774,	11.552,	11.537,	11.544,	20.840,	20.883,	34.137,
47.785,	59.390,	59.366,	60.824,	60.856,	71.857,	71.864,	71.808,	83.213,	83.273,
86.309,	86.341,	96.955,	97.719,	97.738,	97.775,	97.715,	97.787,	110.123,	110.124,
110.102,	111.143,	39.141,	39.128,	120.112,	120.137,	123.364,	9.364,	20.270,	20.286,
24.269,	34.042,	58.040,	71.857,	71.864,	71.808,	73.626,	82.598,	82.572,	87.153,
99.510,	99.582,	99.587,	122.762,						

100.701,	100.709,	5.774,	5.753,	15.464,	53.416,	66.666,	91.772,	115.616,	8.074,
8.069,	8.023,	8.066,	9.789,	11.504,	11.572,	11.591,	11.599,	20.879,	20.868,
23.483,	23.476,	23.469,	23.461,	23.431,	34.128,	47.794,	59.315,	59.339,	59.367,
60.849,	70.291,	71.824,	83.258,	86.394,	86.373,	96.928,	96.967,	96.990,	97.722,
110.173,	110.107,	111.118,	39.139,	39.114,	39.102,	120.115,	120.128,	120.183,	123.367,
9.305,	9.367,	24.297,	24.243,	24.294,	24.251,	24.215,	34.048,	58.043,	58.034,
58.058,	61.253,	70.291,	71.824,	23.679,	73.691,	73.631,	73.695,	73.629,	87.186,
110.750,	122.777,	122.722,							

14.137,	76.747,	5.796,	5.708,	5.716,	15.496,	30.942,	30.918,	30.917,	53.408,
66.691,	66.630,	66.636,	91.778,	115.640,	115.638,	9.761,	9.740,	9.745,	11.596,
11.583,	11.577,	20.801,	23.406,	23.436,	34.101,	34.132,	48.501,	48.527,	59.356,
59.383,	60.805,	60.850,	70.254,	70.238,	70.246,	70.298,	71.858,	83.240,	83.294,
86.381,	96.991,	96.983,	96.969,	97.709,	97.751,	97.765,	97.717,	97.735,	111.166,
111.195,	39.124,	120.122,	123.355,	9.315,	9.320,	20.283,	20.288,	24.272,	24.258,
34.022,	34.009,	34.001,	34.023,	34.094,	34.050,	58.057,	58.062,	58.038,	61.262,
61.211,	61.242,	61.225,	70.254,	70.238,	70.246,	70.298,	71.858,	73.662,	87.200,
87.141,	99.561,	122.799,							

Dobitke bomo izplačevali od 17. decembra do 31. marca 1928.

pri Zadrudni hranilnici r. z. z. o. z., Sv. Petra cesta šte. 19.

V našem vam mi ali v ni tudi kuom

trgovino mesanega blaga

v kakem večjem trgu ali industrijskem kraju z letnim prometom namanj i milijon dinarjev. C. ni. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Promit«

Za Miklavža in Božič

najlepša in najcenejša darila so slikanice za otroke

O. Zupančič, Pokoncu izpod korena

Slikanica z besedilom
Cena Din 35 —, s poštnino Din 37 50

Domače in tuje živali

večja vna slikanica
Cena Din 30 —, s poštnino Din 34 —

M. Grošljeva, Šale za male

Slikanica
Cena Din 32 —, s poštnino Din 36 —

M. Grošljeva, Četelica Brentelica

Slikanica
Cena Din 30 —, s poštnino Din 34 —

Naročila na te in druge slikanice sprejma

Rnjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Rabim hišo

z satorij za 500 ljudi.

Nasov: Josip Tomšič, Celje, Gosposka ulica 19.

Svetovno znane original EMAJIRANE prave

Lutzove peči

prvovrsten fabrikat tvornice Wwe. LUTZ & SOHNE BLUDENZ

IN EMAJL TABLICE Z NAPISOM

ima v Jugoslaviji v zalogi samo inž. MATE GUZELI, Ljubljana, Šiška, Jernejeva cesta šte. 5 (blizu cerkve Sv. Jerneja), na dvorišču pod hišo Celovška cesta 58.

Mnogim še ni znano,

da želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervoza, slab tek povzroča slaba prebava, katero najučinkovitejše odpravi znani eliksir FIGOL. Pričrtaite se tudi Vi, da preizkušeno zdravilo specialiteta FIGOL eliksir uredi prebavo in Vam vrne zdravje. — FIGOL izdeluje in razpošilja po pošti z navodili uporabe lekarna DR. SEMELIC, DUBROVNIK 2. Poskušena steklenica z omotom in poštnino 40 Din. Originalni zabojček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami pa 245 Din.

V Avstriji živeči rojaki!

Avstrijska razredna loterija najsigurnejša loterija sveta.
100.000 srečk Polovica srečk bo izžrebanih 50.000 dobitkov
z glavnim dobitkom 750.000 šilingov — 6.000.000 Din

Dobitki avstrijske razredne loterije:
2.000.000 dinarjev 1.000.000 dinarjev 400.000 dinarjev
300.000 dinarjev 200.000 dinarjev 200.000 dinarjev
Skupni dobitki 10.640.000 šilingov — 85.128.000 dinarjev.
Cene srečkam: 1/1 šil. 32 — Din 280 —; 1/2 šil. 16 — Din 140 —; 1/4 šil. 8 — Din 70 —; 1/8 šil. 4 — Din 35 —. 11.902a

Žrebanje I. razreda 28. — 30. decembra 1927.

Vsako naročilo izvršimo takoj. Plačati po prejemu srečk. Po žrebanju Vam pošljemo uradno žrebno listo.

Adolf Gaedicke & Co., Wien I, Franz-Josefs-Kai 47, I.

Neljubedlake

po obrazu in životu sploh odstranjuje v 5 minutah zanesljivo brez bolečin in posledic

„Depilator um Venus“

Cena i zavite Din 20 —

Klavirij-pianini

sveovnih inozemskih vrst po znatno nižjih cenah vedno v zalogi! Pro daja tudi na obroke Vsa popravila in oglaševanje strokovna ko!

M. Ropas
Celje
○○○○○○○○

Vreče

nove in rabljene vseh vrst ter JUTO za embalažo ima vedno v zalogi

Mirko Mlakar, Ljubljana
tomškova ulica 11

Potnika

špirituoze branže iščemo z vstopom I. januarja 1928 za Slovenijo. Le dobro vpeljami solidni gospodje naj pišejo pod »St. 1060« na oglasni oddelek »Jutra«.

Šoferja

ki je sigurni in sposobni za daljnja potovanja. Ponudbe poslati pod »Šofer 33« na Jugoslovensko Rudolf Mosse A. D. Beograd. 12781a

Naznanilo.

Otvorjam gostilno na dvorišču hotela Tratinik, Sv. Petra cesta 25, dne 27. novembra 1927, kjer se bodo točila prvovrstna dalmatinska vina šibeniškega okraja iz lastnih vinogradov.

Priporoča se za obilni obisk

A. Sunara.

Tvornica vagonov »SARTID« v Smederevu sprejme

izkušenega delavca

poslovodjo, za grajenje železnih konstrukcij in mostov. Javite se upravi tvornice v Smederevu. 12783a

Darila na obroke!

V današnjih težkih časih ima marsikateri resne skrbi, kako bi spravil v ravnotežje svoje mesečne izdatke s prejemki. Najtežje je nabavljati predmete, katerih vrednost presega višino mesečnih dohodkov. Navadno se mora prositi trgovca za odplačilo na obroke, kar pa gotovo ni prijetno. Da se to kupcu olajša in da se mu da možnost nabaviti si potrebne stvari tudi, če nima trenutno gotovine, so ljubljanski detailni trgovci ustanovili lastno Kreditno zadrugo, ki dovoljuje interesentom potrebne kredite hitro in diskretno. Na podlagi dovoljenega kredita izroči zadruga prosilcu blagovne nakupnice, s katerimi kupuje v skoro vseh ljubljanskih trgovinah kot vsaki drugi kupec, ki ima denar, dolg pa odplačuje pri zadruzi v obrokih, ki si jih je sam izgovoril. Kdor se zanima za ta popolnoma novi sistem, naj zahteva pojasnila od Kreditne zadruge detailnih trgovcev v Ljubljani, Selenburgova ulica 7, I. nadstropje. 12785a

L. Mikuš

Mestni trg šte. 15

tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic